

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ES VEDÉKEN

Egy évre ... 48 kor.
Fél évre ... 24 kor.
Egy negyed évre 12 kor.
Egy óra ... 4 kor.

Nyilttér közlemények
mérőlapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI LAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesít
vessék palotájában.

TELEFON-SZÁM: 352.

KIADÓVÁLTAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Tózssef főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, augusztus 24.

Mai lapunk főbb közleményei:

Német-angol repülőcsata.
Érdekes lelet az új magyar határon.
Az angolok súlyos veszteséget szenvedtek.
Fegyelmű egy szöke hölgy miatt.
Mikor a bor ára visszamegy.
A legújabb háborús bérmozgalom.
Arad szene.
Repülő riadó Bécsben.
A kártyaszennvedély áldozata.
Száz millió osztrák hadseregszállítók.

Aradi mintaházak

Irtá: Ábrai Lajos.

Első cikkemben csak főbb vonásokban vázoltam azt a gondolatot, hogy, részestársasági házakat kellene építenünk s hogy, azokban lakóhelyiségünket az eddigi szokástól eltérően egymás fölé kell elhelyeznünk. Most egy-két részletkérdésre akarok kiterjeszkedni s egyben a fenti gondolatot a mindennapi élet vonatkozásaiban bemutatni.

Az építkezésnél egyik legfőbb irányadó szempont a térrel való gazdálkodás, melylyel szoros kapcsolatban áll az anyaggal való gazdálkodás. Érdekes már most megfigyelni, hogy miképp gazdálkodunk a térrel mi és hogyan gazdálkodnak a tapasztaltabb, a mélyebben gondolkodó és mondjuk, a realisabban kalkuláló nyugati nemzetek.

Nálunk a lakás terjedelme a rendelkezésre álló telek vízszintes területéhez lévén kötve, az épített — különösen a nagy jövedelemre számító — a lehetőség határáig mindent ész-

szeszorítan iparkodik. Ez a tendencia hozza létre az apró szobás lakásokat, a lyukas téglából készült falakat, a még vékonyabb Rabitzfalakat, az egy méter szélességű élezkamrákat, végül az izlésnek és a tisztaságnak nagyobb dicsőségére a cseléd fülkékkel, vagy pusztán csak ágyakkal kombinált konyhákat, amelyeket télen csak a főzés idején, vagyis a takaréktűzhely utján fűtnek — a cseléd számára.

Ha forgalmas helyen épít a ház, a földszint természetesen az üzletek részére van fenntartva. Utánuk legértékesebb az első emelet, azután jön a többi. Ha a földszint nem alkalmas üzletre, akkor a bérház rendszerint lakható (?) szuterénnel épül, amelyben kisparosok, szatócsok, házmesterek és szegényebb bérlakók húzódnak meg a magyar közegészségügy és a városi adminisztráció kétes értékű dicsőségére.

Ezzel a mi irányzatunkkal szemben a nyugatiak úgy okoskodnak, hogy a lakóterrel való terjeszkedés mégis csak könnyebb és korlátlanabb fölfelé — függélyes irányban — mint a vízszintes irányban. Ha valaki például lát szobát párosával egymás fölé helyez el, háromszor kisebb területű alapra és tőre van szüksége, mint hogyha a hat szobát egymás mellett építi meg. Ez az építkezés költségeiben jelentékeny megtakarítást jelent. De nemcsak a ház alap- és tetőterületével takarékoskodnak, hanem a szobák köbtartalmával is anélkül, hogy a lakás higiénikus és kényelmi követelményeit alább kellene szállítaniok. Ők nem építenek saját maguk használatára sem természet, 4—5 méter magas szobákat, hanem meg-

elégednek a 3—3.2 méternyi magassággal is. Megelégednek pedig azért, mert az ilyen szobáknak téli fűtése kevesebbe kerül, a levegő tisztasága és frissége pedig a mienknél praktikusabb ablakszerkezet segítségével akár gyákkori, akár állandó szellőztetéssel jobban és kevesebb veszedelemmel biztosítható, mint mi nálunk. Tetszésük szerint rendelkezni tudván a levegővel, a fősúlyt a napsugárra, a világosságra fektetik s északra néző házak émitésénél az ellenkező irányba, tehát déli fekvésű udvari helyiségekkel iparkodnak a lakó napsugár szükségletét biztosítani. Ugyan hány építész és háziúr gondol nálunk erre? ...

Maradjunk azonban az alacsonyabb szobáknál. Ha ilyen szobákat helyezünk el egymás fölé akár kétszeresen, akár háromszorosan, akkor az emeletek nem lesznek olyan ijesztő magasak, hogy a tőlük való idegenkedés jogos lehetne. És itt az ilyen lakások leendő lakójának végig kell gondolnia a mindennapi élet színterét teendőjén és viszonylatán. Nem szükség, hogy egy bérház harmadik, vagy második emeletének legyen a lakója. Elég, ha a legkedvezőbbnek értékelt első emeleten lakik. A háztartás vezetői, a nők, gondoljanak először önmagukra, amikor, ha nem is maguk cipelik, a piacról élelmi szerekkkel, a Hegyaljáról szálló- és gyümölcskosarakkal, fürdőből, vagy hosszabb utról kofferekkel megrakodva, hosszabb sétáról, este színházból, hangversenyből fáradtan hazatérve erőfeszítéssel iparkodnak feljutni a magasabb régiókba. Gondoljanak elzsirosodott, elnehezedett, vagy kortól, kortól elgyengült látogató barátaikra, gondol-

E. M. A.

(Látogatás a pótszerek világában.)

B. K. Bécs, augusztus 23.

A cimben álló három betű összeolvasva kedves női nevet ad, de tulajdonképpen hivatalos rövidítése annak a hamarosan népszerűvé vált, sürün látogatott kiállításnak, melyben a háború termékeit, a pótszereket mutatják be a közönségnek, színes és feleltes érdekes sorozatokban. A bécsi Ersatzmittelaustellung ez, melynek illendőbb helyet nem lehetett volna találni, mint a háborús császárvárost, ahol a pótszerek a szenvedő polgárokat egész napjukon át elkísérik. Bécs a pótszerek városa, fővárosa a Pót-Ausztriának. Nem lesz érdektelen, ha a magyar közönséget végigvezetjük ezen a kiállításon, mert Magyarországnak alapjában véve mégis csak kóstoló jutott csupán ezekből a háborús kényszertermékekből.

Pótszerkiállítás — valami egészen új, még a világhiállítások ezernyi csoportja sem mutathat fel hozzá hasonlót. — De ez természetes is: a pótszer a világháborúnak édes gyermeke, azelőtt legfeljebb csak a gyógyszerészek ismerték, akik egyes drága gyógyszerek helyett gyártották, meg talán az Arad környékbeli tejesasszonyok, akik vizes pótlékokat adtak tej helyett. De ezt akkoriban nem pótszernek, hanem röviden és félreérthetetlenül csalásnak nevezték.

A sors gúnyjaként a kiállítás éppen a nagy-szerű Práterben van elhelyezve: azon a helyen, ahol a bécsi kedély, Gemütlichkeit, a város pszieje mindenkoron a „Jegochteben” nyilván-

ult meg. Ez a kiállítás az egyetlen a maga nemében az egész világon, de ennek oka kézenfekvő is, amennyiben sehol a világon nincsen annyi Ersatzmittell, mint Bécsben.

A jó bécsi polgár reggel felkel, megmosakszik a Seifenersatzal, kiöblögeti száját Odol-ersatzal, fogát megtisztítja háborús Kalodonttal, elmegy a kávéházba, ahol magába önti a tea-ersatzot, rum, vagy citromersatzal és saccharin-ersatzal ... és így folytatja az egész istenáldotta napon át majdnem mindennel és szomorúan issza melléje a lehetetlen ízű sörsersatzját.

Az E. M. A. azonban nem öleli fel mindezeket a pótszereket. Bizonyára azért nem, mert az élelmiszerek pótcikkei javarészt értéktelenek, helyesebben mondva nincsen meg a jövőre nézve a gyakorlati értékük. Ezért nem is ajánlják őket a közönségnek. Ami azonban a nagyjelentőségű textil- és bőrárak pótszereit illeti, ugy, ezekben a kiállítás teljes, mintaszerű és rendkívül tanul-ságos.

A textilanyagok pótszerei egy nagy külön-pavillonban vannak elhelyezve. Általánosságban azt mondhatjuk, hogy a fejlett osztrák ipar a pótszerek gyártása területén meglepő eredményeket ért el, kiváló produkát. Mint pótszer elsősorban a papír jön tekintetbe, melyet gyakran kevernek valódi anyaggal, hogy az új cikk minőségét megjavítsák.

A papírkészítmények első feckéjének, a papírzsinegek, egészen a papírkötélig menő váll-fajai mellett, mindennapi ruházódásunknak ugyszólván valamennyi darabját üdvözölhetjük itten — papírból. Tetőtől-talpig kiöltözkö-

unk, nagyon elegánsan, papírból. El se hinnék, hogy a pavillon viaszbábjai mind papírruhákban büszkélkednek. A sportsipkás, kockásruhájú dan-dynek épu papírruha feszül a természet, mint ahogyan papírból készült uniformisban hódítja meg a Károly-keresztés Herr Korporal, a szöke-fesche Wienerint. Érdeklődtünk a papírruhák-árai iránt. Egy öltözet ruha 2 300 korona, tehát még mindig kétszer annyi, mint amennyiért a béke szép éveiben a legelőkelőbb „udvari” szabó készített nagyszerűen svajcolt öltönyöket. Olesőbb pótszer kellene. Pótszerek pótszere.

Papírszövetek, papírkendők, papírköpe-nyek, szvetter, harisnya — mind feltalálható, sőt egyhelyütt papírgallért és kézelőt is láthatunk, ami már csak azért is praktikus, mert nem kell püceráj s így az egész annyiba kerül, mint maga a tisztítás. (Mielőtt a papír-pót-készítmények csoportjától bucsút veszünk, szerényen meg kell jegyeznünk, hogy jó lenne, papírpótszerről gondoskodni mielőbb, mert ebben nem kisebb hiányok mutatkoznak, mint sok olyan dologban, melyeket papírból pótkészítenek.)

Egy másik teremben hatalmas gépek zakatol-nak. Ez a cipőkészítő és javító műhely. Stilsze-rűen kék ruhába öltözött lányok dolgoznak itt szorgalmasan. Elvonulnak itt szemünk előtt a különböző bőrtalppótlékok, gumiból, kis bőrszele-tekéből összerakva, hajlítható fatalp s százfélé-más talp, melyek azonban sajnos mind megegyez-nek abban, hogy a valódi talpat még sem pótol-ják. A cipőkészítő-műhely, mely részint pót-, részint valódi anyagokból naponként 150 pár cipőt készít több menekülttábor részére, valóban pro-dukív munkát végez a kiállítás keretén belül.

janak a szegény póstásokra, a tej- és jégkihordókra, s a valamikor újra megjelenendő pékekre, illetve süteménykihordókra. Naponként mennyi értékes erőt és időt lehetne a társadalom javára megtakarítani csak egy városban is, ha az új lakásbeosztás mellett csak azok járnának fel az emeletekre, akiknek arra elkerülhetetlen szükségük van, vagyis a ház lakóinak! De gondoljanak a napi munkabeosztás, a lakástakarítás egyszerűbb rendjére s a központi fűtés és melegvíz-szolgáltatás előnyeire is, mikor a család tagjainak egy része a hálószobából a temperált fürdőszobába lépve nemcsak megmosakodhatik, de mindennap meg is

fürödhetik s a legjobb közérzettel vonulhat le a földszintre, a már kitakarított ebédőbe elfogyasztani a reggelit és elolvasni a reggeli lapot.

Koldus gazdálkodást folytat a mi városunk; de emellett a gazdálkodás mellett is rá eszmélhetne arra az önmaga iránt való kötelességére, hogy a jövőbeli fejlődés irányítása végett országos versenyre, pályázatra hívja fel az építészeket. Jelöljön ki a mérnöki hivatal egy beépítésre váró telektömböt, amely alkalmas volna egy részestársasági ház építésére. Ennek a valóságban létező teleknek beépítésére szóljon a pályázat.

Német-angol repülőcsata.

(Az angolok Frankfurt felé igyekeztek. — Ot angol gépet lelőttek.)

Augusztus 15-iki hadijelentéseink ismét dicsően emlékeztek meg vadászipilóinkról, a melyek egy Németország felé utban levő támadó angol bombavető rajból öt repülőgépet kilőttek.

Augusztus 16-án délután négy óra felé tíz angol repülő átrepült a fronton. Vadászipilóink azonnal felszálltak és az egyik készüléket lelőttek. A vadászipilóktól üldözve, az angol raj már Biedenhofnál megfordult és a Moselen felé a frontra menekült, de ugyanez a raj és más odavezényelt repülők megtámadták és Metzről délre és közvetlenül a front előtt négy repülőgépet lőttek le. Az angol repülőket olyan szűk körbe fogtuk, hogy az egyik angol repülőgép egy másik gépre zabart és azt is magával ragadta a mélységbe.

Az elfogott repülők vallomása szerint ennek a rajnak ismét Frankfurt volt a célpontja, de repülőink a front mögött ellenállásra kényszerítették és erősen üldözték. A foglyok továbbá elmondják, hogy az egy nappal előbb intézett támadásnál két repülőgépet veszítettek, egyetlen egy angol repülőraj tehát két nap alatt hét harcoló gépet veszített el.

Olasz jelentés augusztus 22-én: Az egész arcvonalon a szokásos tűzérési tevékenység. A Rio Credde-völgyben (Cossina) ellenséges csapatok rövid, de erős tűzérési előkészítés után vonalainkat meg akarták támadni, de tüzelésünkkel rendetlen visszavonulásra kényszerítettük őket. Járóreink Moritól délre megfutamítottak ellenséges őrcsapatokat és a Piave balpartján Nervesától keletre az ellenséges vonalakban zavart idéztek elő. Olasz repülők a Sugana-völgyben eredményesen bombáztak katonai célpontokat. Kétezer kilogramm bombát dobtak a Medunától nyugatra levő ellenséges repülőtérré, ahol számos helyen tűz támadt. Olasz és szövetséges repülők öt ellenséges repülőgépet lőttek le.

Genf. Párisi jelentés szerint az egyik departement főtanácsának ülésén Lintilhal szentior Fochnak a parlamentben beadandó emlékiratával foglalkozott, melyben az 1920-iki korosztály gyors behívását tárgyalja, hogy ezeket a katonai hadműveletekre készenlétben tartssék. Fochnak az emlékirata e szavakkal kezdődik:

— A döntés 1919-ben fog megtörténni!

Hága. A Times jelenti Washingtonból: Az urali frontról Kelet-szibériából jelentik: orosz csapatereősítések érkeztek sok ágyúval és gépjárművel. A csehek miután 1200 embert veszítettek, visszavonultak.

Stockholm. A Pravda jelentése szerint a Kurski és urali szovjet ezredek vonakodtak a cseh tótok ellen harcolni, ami a forradalmi szociálisták agitációjára vezethető vissza. Troc

kij csapatokat küldött a lázadók ellen, akiknek vezetőit átadják a forradalmi törvényszéknek.

Hága. A Times jelenti Vladivosztkából, hogy a szovjet csapatok uralják a Lyka vasutvonalakat. A csehek helyzete a Bajkál-tó mellett fenyegető. A Volga középső részén álló cseh tótok minden összeköttetéstől el vannak vágva, úgy, hogy a megsemmisülés veszedelem fenyegeti őket. A Times vezércikkében ad kifejezést kételyeinknek, hogy a cseh tótok tartják-e magukat Oroszországban. Az angolok által nyújtott segítség elégtelennek bizonyult.

Bécs. A hadügyminiszterium tengerészeti osztálya közli: Tengerészeti repülőgépeink egyik osztaga igen jó eredménnyel dobott bombákat augusztus 21-én este poragroni repülőállomásra és a repülő csarnokra. Repülőink számos találatot állapítottak meg. Valamennyi repülőnk sértetlenül visszatért. Egy szárazföldi repülőgépünk is eredményesen több ízben megtámadta a Lidót Velence mellett és a Piave melletti ellenséges baraktáborokat bombázta. Saját veszteség nélkül. Az ellenséges repülőgépek igen élénk tevékenységet fejtettek ki. E hónap 22-én és a rá következő éjszakán az Adria északi részén. Pólára két éjjeli támadáson bombákat dobtak. Az első támadás eredménytelen maradt, a második csak jelentéktelen anyagi kárt okozott. A megtámadott területen kigyulladt bokrokat eloltottuk. Facinában két magánház megrongálódott, több ember megsebesült. Egyik repülőnk 21-én az Adria felett légi harcban lelőtt egy olasz tengerészeti harci repülőgépet.

Washingtonból jelentik: A japán kormány helyzete bizonytalan, ez okból késik a csapatok küldése Vladivosztkába.

TANÜGY.

(—) Beírások a városi zeneiskolába. A városi zeneiskola teljesen újjászervezve kezd meg szeptemberben a működését. A tantárgyfelosztás és a módszer teljesen megfelel az Országos Zeneakadémia tananyaga beosztásának és módszerének. Az eredményes oktatást biztosítja, hogy az alsó osztályokban egy órán 4 növendék, a középső és felsőosztályokban egy órán át csupán két növendék részesül oktatásban. A magántanulókra nézve is új rendelet léptetett életbe az intézet vezetősége. A tanévek szerződötetésénél nagy előrelátással és áldozatkészséggel járt el az igazgatóság, aki Gafaguly Károly hegedűművészt is megnyerte az intézet részére. Növendékek felvétele szeptember 2-án kezdődik. Beírási díj 15 korona, tandíj az alsóosztályokban évi 240 korona, a középső és felső osztályokban 360 korona, a hegedű tanszakon a felső osztályban 490 korona. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Batihány-utca 21. szám.

Arad szene.

(Füthetünk a télen — Igéretkézzel.)

A téli fűtés gondja ez évben fokozottabb mértékben fenyeget, mint az előző háborús években. Nemrégiben nyilatkozott a szénügyek kormánybiztosa s az ő megállapítása szerint ez évben a hazai bányák husz 0/0-al termelnek kevesebb szenet, mint a múlt évben. De tudomásunk van arról is, hogy ebben az évben Ausztria is kevesebb szenet ad, mint tavaly. Hogy az ausztriai behozatal mennyivel csökkent, azt a vezető férfiak óvatos nyilatkozataiból megállapítani nem lehet, de bizonyosan jelentősen csökkent, mert máskülönben megnyugtatóan is közölték volna a mennyiséget.

Ez aggodalmas állapotok között Arad téli tüzei ellátása tekintetében nem történt még semmi, ami a város lakosságát megnyugtatóná, hogy a télre el lesz látva fűtőanyaggal. Megnyugtató ugyanis a jelen viszonyok között csak az lenne, ha téli fűtőanyag invarése már raktározva lenne Aradon. Erről azonban szó sincs.

Lős Rezső helyettes polgármester Bécsben járt, hogy a város téli szénigényét biztosítsa. Schrammek D. szénnagykereskedő céggel szerződést is kötött, melyben a bécsi cég kötelezte magát, hogy 800 vagon szenet szállít Arad városának. Ugyanez a bécsi cég a berlini Deutsche Kohlenhandlungsgesellschaft megbízottjával 250 vagon németországi szén szállítására kötött szerződést. A Schrammek cég már meg is kezdte a szállítást és e hó 3-án 40 tonna, 5-én 20 tonna és 6-án pedig 40 tonna sziléziai szenet adott fel a város címére, s ennek a napokban már meg is kell érkeznie. A további mennyiséget havi 60—70 vagonos tételekben fogja a cég leszállítani.

Budapestben is járt a helyettes polgármester és megígérte a város által már régebben lekötött 300 vagon környei szén kiutalását. Ott értesült a helyettes polgármester, hogy ez a szénbánya termelését eddig még be sem jeleztette, de ugyanazt a 300 vagon szenet, amit Aradvárosnak lekötött még őt más vevőnek is eladta. Igéretet kapott azonban a helyettes polgármester, hogy ha a bánya szenét bejelenti, azt Aradvárosnak fogják kiutalni.

Lős Rezső helyettes polgármester mostani utja kapcsán, szomoruan kell megállapítanunk, hogy a város már megint elkésett a téli tüzelőnek idejében való beszerzésével. Az előrelátó városok tavasztól őszig terjedő időben szerezték be téli szükségletüket és jól emlékszünk rá, hogy a múlt évi szénmizériák alkalmával az országos szénbizottság is azzal utasította el a város kérelmét, hogy a város hibázott, mikor a nyári hónapokban elmulasztotta szénigényét fedezni. Jogosult az aggodalom, hogy ebben az évben is így járunk.

Nem tud bennünket megnyugtatón, hogy a város különböző szerződéseivel 1300 vagon szenet kötött le különböző helyeken, mert ezekkel a szerződésekkel fűteni nem lehet. Értéke pedig a szerződéseknek alig több a semminél. Mindenki által tudott dolog, hogy a szénkereskedők, de maguk a szénbányák is olyan feltételek mellett köthetnek csak szénzállítási szerződéseket, hogy az ilyen szerződések semmit nem érnek. A város által Bécsben lekötött szén szállítást első sorban az osztrák és német kormányok fogják felülvizsgálni s ha a szállítást helyben hazaiak is, csak az országos kontingens terhére fogják tenni. Igen ám, csak hogy ez az országos kontingens az országos szénbizottság által már jó előre ki van utalva különböző üzemek részére s mi nem hisszük, hogy a hideg idők beálltával éppen Arad városa lesz az, amely a 60—70 vagon külföldi szenet csorbítottanul meg fogja kapni. Készletünk pedig — semmit!

Itt állunk tehát az ősz elején és megállapíthatjuk, hogy téli tüzelőnk tekintetében teljesen felkészületlenek vagyunk. Hogy a szénrel baj lesz ezen a télen, tudta mindenki, hiszen a kereskedelmi miniszter még a tavasszal figyelmeztelte erre a várost és felhívta, hogy szerezzen be mentől több fát. A sok fáról időközönként hallottunk is megnyugtató nyilatkozatokat, csak hogy maga a fa mindig késett. Papp miniszteri tanácsos megígérte a helyettes polgármesternek, hogy megfelelő mennyiségű tüzfát fog kiutalni a városnak. Tehát egy igérettel megint többünk lesz, de félünk tőle, hogy a télen meg kell tanulnunk az igéretkézzel — fűtenni!

Repülő-riadó Bécsben.

(Olasz repülőket jeleztek. — A repülő-támadás elmaradt. — Grázra bombát dobtak.)

Bécsben ma reggel nyolc óra ötvenkét perckor hirtelen megszűntek a szirénák és a rendőrök sippai. Megállottak a villamosok, autók és kocsik, a tüzoltók kivonultak az utcákra. Az emberek a házak kapuja alá futottak és ott várták a riadó befejezését. Kilenc óra husz perckor volt vége a riadónak, de repülő Bécs felett egyáltalában nem láttak. Olasz repülőket érkezéséről az első hír nyolc óra negyvenöt perckor érkezett, háromnegyed tízig azonban a repülőket nem jelentek meg a város felett.

Egy későbbi távirat ezeket mondja: Kilenc órákor reggel riadóval jelezték Bécsben, hogy ellenséges repülőek közelednek. A Kohlmarkton megjelent egy tüzoltó és tele tüdővel megfujta a kürtöt, aztán kikanyarodott a Grabenre, végigment a Szent István-templomig s utközben egyre fujta a riadót. A közönség összeverődött, mindenki kérdezte, mi történt, mert senki sem volt tisztában azzal, hogy ez a kürtöző jelzi az olasz repülőek közeledését. A villamos közúti vasút kocsijai megállottak, a végállomásokról nem indítottak vonatokat. Abban a percben, mikor a megfigyelő állomásokról jelezték a közeledő olasz repülőgépeket, a telefonszolgálat megszűnt. A központ helyi beszélgetéseket nem kapcsolt.

Hamarosan kitudódott azután, hogy a riadó hamis és téves volt. Reggeli kilenc órákor jelezte a veszedelmet Bécsnek a Mura mellett lévő brucki megfigyelő állomás. Oda ugyanis parasztok jöttek azzal a hírral, hogy a nagy ködben négy repülő láttak Bécsújhely irányában tovaszállani, a repülőgépek kibukkantak a ködből, de nem lehetett tisztán megkülönböztetni, hogy a fedél alján keresztjelzés volt-e.

A mura-brucki repülőállomás tehát minden eshetőségre jelt adott Bécsnek és Bécsújhelynek, hogy ellenséges repülőek közelednek. A jelzés reggeli 8 óra 50 perckor érkezett Bécsbe, mire nyomban elkezdődött a repülőriadó és tartott 9 óra 15

percig. A tüzoltóság a megfigyelött módon kiküldte embereit a város minden kerületébe, hogy fújják meg a kürtöt. Az utcákon rögtön megkezdődött a kocsiforgalom, a villamosok megállottak, a közönség a kapuk alá húzódt, akik közel voltak lakásaikhoz, hazasiáltak.

Akárhány olyan kereskedő is állt, aki sietve lebozsította üzletének kirakatablakáin a vasredőnyeket. Meg kell állapítani, hogy a riadó nem iktatotta meg a bécsi közönséget, sőt a forgalmasabb utcákon nagy csoportok verődtek össze és nyugodtan kémlelték az eget, lesve, hogy milyen irányból jönnek a repülőek. Megvedtíz órákor bevonult a tüzoltóság, abbamaradt a riadó és hirtelen futott, hogy nem is volt repülőveszedelem, brucki parasztok okozták a félreértést.

A vak riadóról a Wiener Mittagjournal a következőket írja: Reggeli 9 órákor Bécs város nyugati és déli kerületeiben egyszerre csak tüzoltók száguldtak végig az utcákon, megfújták a kürtöket és ugyanakkor félreverték a harangokat annak jelölés, hogy ellenséges repülőek közelednek. Mindenfelé megszűnt a kocsiforgalom, a villamosvonatok megállottak, a boltosok leeresztették vasredőnyüket, a járókelők a kapuk boltzatai alatt kerestek menedéket.

Körülbelül egy negyedóránig kongtak a harangok és harsogtak a kürtök, akkor aztán minden elcsendesedett, annak jelölés, hogy nincs veszedelem. Arra mindenestre jó volt a vak riadó, hogy yhebizonyosodott, mennyire nem ismeri a bécsi közönség a repülő-támadás esetére megállapított jeleket: az utcákon az emberek nem tudták mire vélnék hogy a fúzóktól trombitáknak és a harangokat félreverték.

Grázról jelentik: Ma délelőtt olasz repülőgépek jeleztek meg a város felett és egy bombát vetettek. Se emberéletlen, se anyagokban kár nem történt.

Mikor a bor ára visszamegy.

(Arverések Arad-Rogyalján.)

Ujabbban a lapokban megjelent árverési hirdetések a háboru tipikus alakjaira világítanak rá élesen s e mellett a világítás mellett megismerjük a háboru spekulánsainak üzleti erkölcsét. A háborus gazdagodás egyik igen bő forrását képezte a bor, s ezzel országsszerte nagy vagyonokat szereztek. Nem kellett ehhez a megvagyonosodáshoz sem nagy, tőke, sem nagy tudomány. A bort lehetett igen kevés pénzzel is foglalózni, csak az átvétel határidőt kellett mentől messzebbre kitolni s a bor folyton emelkedő árát mellett biztosítva volt a nagy haszon.

Nem is találkozunk évek hosszú során olyan árverési hirdetményekkel, melyek a késedelmes vevővel szemben alkalmazták volna a törvényes retorzíót. Amint azonban a bor ára kezdett lefelé szállani, mind sürűbben jelentek meg az ily természetű árverések, úgy, hogy ma ez már egészen megszokott dolog. Csak-hogy végtelen elszomorító, hogy annyi laza erkölcsű spekuláns serénykedett a borpiacon a tisztességes kereskedők rovására.

Világosan Markovits Kálmán nagyváradi borkereskedő horát árverezik szeptember 4-én. Az árverést Dachner Rivka, breskai (galiciai) kereskedő késedelmes vevő kárára tartják meg. Elárvereznek 240 hektoliter gyorok-ménesi bort. A bor kikiáltási ára hektoliterenként 1350 korona, ami azt mutatja, hogy a galiciai kereskedő merész spekuláns volt.

Árverés lesz augusztus 30-án Kovászin is, ahol Kornis Testvérek aradi cég borát árverelik s a késedelmes vevő nem valami ismeretlen alak, hanem a híres Tabak Mayer, aki ugy-

látszik milliót dacára is irtózik a veszteségtől és dehogyan is vesz át olyan bort, amelyre rá kell fizetni. 500 hektoliter bor átvételéről felejtkezett meg a jeles férfiú, amit most az ő kárára fognak elárverezni. A bor hektoliterjét, mint az árverési hirdetéséből kitélünk, ezer koronáért vette.

Igazán kíváncsiak vagyunk azonban arra, hogy mikor majd az árverési különbözeteket akarják az eladók behajtani, megtalálják-e a spekulánsokat s ha megtalálják, mit találnak fedezetül.

Érdekes lelet

az új magyar határon.

(A németek nagy részére rútták a kezüket.)

Azon a területen, amelyet határkijárat címén Románia földjéből Magyarországhoz csatoltak, óriási mennyiségű csillámra bukkantak, amelyet a technikusok mika néven neveznek, míg népies nyelven Mária-áveg sáv alatt ismeretes. Ez az anyag nagyfontosságú az elektromos iparban, mert az eddig használt szigetelő anyagok közül a legkiválóbb. Nagyfontosságát mi sem bizonyítja jobban, minthogy békében Ceylon-szigetéről hozták be ezt az anyagot. A háboru előtt egy Mayerewsky nevű német cég dolgozta fel a Ceylonból importált csillámot és Németországnak ugyszólván monopóliuma volt ezen a téren, ami természetesen nagy hasznot jelentett, mert rajtuk kívül Franciaországot és a dél-európai államokat is Németország látta el a mikából készült ugynevezett mikanittal, amely rendkívül nagyfeszültségű áramot bír ki.

Mikor a csillámot az új magyar határv-

dékon lefedték, a németek nyomban rútták a kezüket, a bukaresti tárgyalások folyamán pedig sikerült nekik keresztülvinniük, hogy a termelés hetven százaléka az övék és ezt mi kötelesség vagyunk támogatni. A németek kikötötték azt is, hogy ha mi a termelésből csak eső részt fel akarjuk dolgoztatni, azt ők csak úgy vállalják, ha minden egy kilogramm mikanitért öt kilogramm nyers mikanit adunk át. Ez annál drágább üzlet, mert egy kg. mikanit előállításához nem öt kg. kell, hanem csak egy-két kg. amekett értékes hulladékanyag is marad.

Ha tehát pontosan utána számítottunk, kitélünk, hogy abból a nagy kincsből, amely a románok okozta pusztításokért legalább részben kárpótolt volna bennünket és egy új exportképes iparágnak az alapját teremthette volna meg Magyarországon, nem is harminc, hanem alig tíz százalék jut Magyarországnak. A magyar elektromos ipar képviselői — értesülésiünk szerint — legközelebb erélyes tiltakozással fograk a fentebb elmondottak miatt a kormányhoz fordulni, de hogy annak fogantja lesz-e, alig hihető, tekintettel arra, hogy a magyar elektromos ipar is főleg német kezekben van a Siemens-Schuckert és az Unto villamosági társaság révén.

A legújabb háborus bormozgalom.

(Az elvált asszonyok magasabb tartásdíjat követelnek.)

Azt hittük, hogy alig lehet osztálya a farsadalmának, amelynek sorsjavító mozgalma meglepetésszerűen hatna s a meglepetés mégis bekövetkezett. A legújabb mozgalom az elvált asszonyok mozgalma. Eleinte csak szórványosan, kísérletszerűen jelentkezett egy-egy elvált asszony, hogy az elválást részére a férj jövedelméből biztosított tartásdíjat a bíróság felemelje; ma a mozgalom már általánossá vált. Az első kísérletek kedvező eredménye megadta az elvált asszonyok egész társadalmának a szükséges bátortást a példa követésére. Ma már napirenden vannak az esetek, hogy elvált asszonyok a bírósághoz tartásdíjuk felemeléseért fordulnak.

Az elvált asszonyoknak nem okoz nagy nehézséget az indokolás. Csak-hogy itt nem elegendő, ha a bíróság az elvált asszonyok helyzetéből szemléli az esetet. Meg kell állapítani azt is, hogy a férjnek megszorodtak-e a jövedelmei a háboru folyamán oly mértékben, hogy a felemelt tartásdíjat fizethesse is. Az elvált asszonyok mozgalma a járásbírósgok ügykörébe tartozik s vannak már igen érdekes példái a bírói felfogásnak. Így például egyik vidéki járásbírósg több esetben 20 koronáról 100 koronára, tehát 50 százalékkal emelte fel a tartásdíjat, míg a másik kevésbé gavallérosan járt el s a legtöbb esetben elegendőnek tartotta az 50 koronás havi tartásdíjat.

Természetesen mindig a férj anyagi állapotára voltak tekintettel. Egy gyermektartási eset alkalmából a bíróság a tartásdíjat 10 százalékkal emelte fel. Egy másik érdekes esetben nem hozott ítéletet, noha a férj jómódu, hanem előbb vizsgálat tárgyává teszi, rászorul-e az asszony — aki ugylátszik, szintén rendelkezik magánvagyonnal — a felemelt tartásdíjra.

Egyébként az elvált asszonyok tartásdíjához hasonló természetű támogatás kérdésében az állam már régóta jó példával jár elől.

Hadbavonultak feleségei is ideiglenesen család nélkül maradt asszonyoknak tekinthetők. Az állam első ízben napi 93 fillérben állapította meg egy asszony részére a segélyt. Ezt a segélyt fokozatosan emelték és ma már az 1917.

november 1. óta a hadbavonult férj felesége havi 42 korona segélyben és 20 korona lakbérsegélyben részesül, tehát a napi segély 93 fillérről 2 koronára emelkedett, ami szintén 100 százalékos javulásnak felel meg.

A kártyaszemvedély áldozata.

(Egy pénztáros 180.000 koronát sikkasztott.)

Egy szerencsétlen vasúti hivatalnok, Csathó Pál, a Máv. kolozsvári fizetőpénztárának főpénztárnoka áldozata lett a kártyának. 180.000 koronát sikkasztott a főpénztárnok s ezt az összeget az utolsó krajcárig a kártya mólóhjának dobta óta. Csathó Pál kezén havonta három-négy millió korona forgott. Őrálta futottak össze a Máv. munkásainak összes fizetései és az árupénztári tételei. Olyan bizalmi állása volt, hogy sokszor hónapokig nem tartották nála rovancsolást. Így kénytelen volt meg, hogy hónapok óta a Máv. pénztárából finanszírozta a kártyatökéjét anélkül, hogy észrevették volna.

Fizetviseelő társai sejtették, hogy Csathó Pál az éjszakáit és szabad délutánait nem időtöltés nélkül, vagy olcsó szórakozással tölti el, hanem a kártyaasztal és titkos kártyatalálkahelyek fölött, izgató légkörben. Nem sejtették azonban, hogy a játék olyan nagyba megy és nem gondoltak arra, hogy a szerencsétlen embernek olyan gvenge alapon áll az ellenálló képessége, hogy a reábizott pénzből százezreket idegenít el, csak hogy szemvedélyét kielégítse.

A sikkasztásra úgy jöttek rá, hogy Csathó Pál bejelentette öngyilkosságát Asztalos Sándor állomásfőnöknek. Asztalos állomásfőnök tegnap postán feladott levelet kapott Csathótól, melyben bejelenti, hogy a pénztárból körülbelül 6 hónap alatt kisebb-nagyobb összegekben mintegy 150—180 ezer koronát vett ki s azt elkártyázta. Ezzel az öhleplelezésével egyúttal bejelentette, hogy becsületlenül nem tud tovább élni és mire a levelet megkapják, 6 már nem lesz az élők sorában.

Az állomásfőnök érthető meglepetéssel olvasta el a levelet s azonnal elrendelte a pénztárvizsgálatot. A pénztárvizsgálat hosszabb időt fog igénybe venni, tekintettel arra, hogy a sikkasztások már hónapok óta folytak s ezért visszamenőleg kell haladni a rovancsolásnak 6—7 hónapra. Asztalos Sándor azonnal jelentést tett a rendőrségnek, ahol első sorban is az eltűnt Csathó Pál felkutatására indult meg a nyomozat.

A kiküldött detektív megállapította, hogy Csathó az éjszakát nem töltötte otthon. Hozzájárulóinak tegnapelőtt azt mondta, hogy ne vár-

ják haza, mert egy heti időtartamra Marosvásárhelyre utazik.

— Ha onnan hazajövök, hosszabb időre elmegyek valahová pihenni, már nagyon meg vannak őrölködve az idegeim.

A detektív megállapította, hogy Csathó az utolsó éjszakán is a hajnali órákig kártyázott. Hajnalutján elment a kávéházba s ott egy hölgyvel mámorba akarta ölni lelkiismeretét. Csathó tényleg elkészült az öngyilkosságra. Egy hatlövetű browningot vett magához, amellyel a délutáni órákban főbe akarja magát löni. A browning azonban felmondotta a szolgálatot, valami szerkezeti hiba miatt nem sült el. Csathó abban a hitben, hogy úgy sem akadnak rá, még egy végsőt akart szundikálni sikertelen öngyilkossági kísérlete után. Mikor a detektív rányitotta a kávéház külön szobájában az ajtót, Csathó mélyen aludt. A kezében ott volt a revolver, amelyet almában is az állához szorított.

A detektív felrúta almából Csathót, aki mikor kábulatából kijózanodott, könyörögni kezdett a detektívnek, hogy adjon egy revolvert, amellyel végezhesse magával. Ezután a változhatatlanba belenyugodott, felöltözött s követte a rendőrségre, ahol töredelmes vallomást tett. Elmondta, hogy ez év márciusáig soha életében nem volt kártya a kezében. Egyik kávéházban látott először makkot játszani, ahol az egyik játékos elégán és hidegvérű játék-stílusa olyan nagy hatással volt rá, hogy megkívánta a játékot. Egy ismerőse adta meg azután Csathónak a vezetés lökést, amely a lejtőre dobta. Ez az ismerőse rábeszélte, hogy vegyen sok pénzt magához, együtt fognak játszani s kiszínezte előtte a nagy nyerési esélyeket. Csathó bedőlt a csábítgatásnak s elkezdett játszani. Rendszeresen játszott és rendszeresen veszített. Utóbb már azért játszott, hogy egy nagyobb nyereségből pótoja az elsikkasztott összeget.

Csathó, aki 40 év körüli ember, agglegény életem élt és mindaddig, míg az első kisiklást el nem követte, hivatalnoktársai pontos, kötelességtudó hivatalnoknak ismerték. A rendőrség Csathót letartóztatta s széleskörű nyomozást indított abban az irányban, hogy kik nyerék el Csathó pénzt.

Győznek a szovjet csapatok

(Mekkora az entente ereje Oroszországban.)

Genf. A Times jelenti, hogy Csicserin külügyi népbiztos miután az entente forrásból származó híreket, hogy a szovjet csapatok feloszló félben vannak, megcáfolta és célzatos koholmányoknak jelentette ki. A különböző szovjet vezérek által megejtett szemlék alapján meggyőződtek arról, hogy a szovjetek óriási haderővel rendelkeznek. Nem lehet kétséges, hogy a szovjet csapatok az ententével és a cseh tótokkal való harcokból, mint győztesek, kerülnek ki. Ez időszereint a szovjet csapatok feltartóztatlanul nyomulnak előre és nagy katonai sikereket aratnak.

Genf. Millerand cikket írt a Revue des Deux Mondes-ba a háború első négy esztendőjének tanulságairól. A cikk így végződik:

— Néhány szóba össze lehet foglalni az ententera nézve elfogadható béke feltételeit: „Meg kell semmisíteni a porosz militarizmust!” Ez legyen a háború végéig egyetlen gondolatunk, egyetlen jelszavunk. — De mit jelent az, hogy „meg kell semmisíteni a porosz militarizmust?” Azt jelenti, hogy Elzász-Lotharingiát vissza kell adni Franciaországnak; Itáliát egye-

síteni kell az irredenta területtel; Romániának vissza kell adni a magyar uralom alatt sóhajtozó fiait; függetlenekké kell tenni a csehek és a cseh-tótokat; helyre kell állítani a szerencsétlen Belgiumot, fel kell támasztani Szerbiát és újból életre kell kelteni az Ausztria, Orosz és Poroszország által feldarabolt Lengyelországot. Mit jelent mindez egyebet, mint a porosz militarizmus megsemmisítését?

Stockholm. Moszkvai jelentés szerint az egykori orosz Murman-hajóraj Popov nevű biztosa, aki ez idő szerint Moszkvában tartózkodik, az alábbi pontos statisztikát adja az északi Oroszországban levő entente-haderőről: 3000 angol, 800 francia, 5000 szerb, 300 átszőkött áruló. Murmanban a következő hadihajók horgonyoznak: a Gloria angol serhajó, három aknaromboló. Pecsengában: a Kokrin nevű cirkáló, az Olympia nevű amerikai cirkáló.

Berlin. A Berliner Tagblattnak jelenti Genfől, hogy a párisi rendőrség naponta razziákat tart, minden gyanus idegent, még ha semleges alattvaló is, letartóztat.

Berlin. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Julius havában összesen 550.000 brutto regisztrertonnát súlyszítettünk el az ellenségeink által felhasználható kereskedelmi hajóteréből. A

rendelkezésükre álló hajótér a középhatalmak háborús intézkedései folytán a háború eleje óta kerek tizennyolcmillió és nyolcszáz ezer brutto regisztrertonnával csökkent. Ebből körülbelül 11.600.000 brutto regisztrertonnát az angol kereskedelmi flotta vesztett. Időközben történt megállapítások szerint, júniusban az ellenségeink szolgálatában álló kereskedelmi flotta vesztesége az annakidején jelentett eredményen felül annyiban emelkedett, hogy további 28.000 brutto regisztrertonnányi hajót háborús intézkedéseink következtében megrongált állapotban ellenséges kikötőkbe kellett vonszolni.

Hága. Rotterdami Courant szerint a Nation című radikális lap élesen bírálja a propaganda miniszter rendszerét. És főleg azt veti szemére, hogy a miniszterium legfontosabb állásait olyanokkal tölti be, akiknek érdekében áll, hogy az ellenségeskedések beszüntetése után a gazdasági háború tovább tartson.

Szófia. A főhadiszállás közli augusztus 22-én: Macedonai arcvonat, Maglen területén és Umától délre elkergettünk tüzelésünkkel ellenséges különítményeket, amelyek előőrseink állásaihoz közeledtek. A Wardar folyó két partján a tüzérsgéi tüzelés mindkét részen jelentékeny volt. A Pachinos tavától északra levő előtérben tüzérsgünk elkergettett felderítő osztásokat.

TÖRVÉNYSZEK.

Fogházra ítélt szerkesztő.

(A zsidók ellen izgatott.)

(Telefon.) A Pécsen megjelenő „Dunántul” című napilap felelős szerkesztője Lindner Ernő a lap múlt évi október 5-én megjelenő számában erősen megtámadta a magyar zsidóságot. „Türhetetlenül szemtelen”-nek mondotta a zsidókat, „akik a pénzt és földet elkaparintják a keresztény magyarság elől és akikre erősebb ostorral kell sújtan, hogy a vérük kiserkedjen, mert előttük a pénz minden és csak a bőrüket féltik, de a fizetőségüket nem.”

A cikk miatt a pécsi izraelita hitközség feljelentést tett az ügyészségen, amely a vád képviselőt elvállalta. Ma volt a tárgyalás dr. Simon József táblabíró elnöke alatt a pécsi törvényszék előtt. Az elnök kérdéseire, bünsőnek érzi-e magát a hitfelekezet ellen gyűlöletre izgatás tárgyában, Lindner nemmel válaszolt és egyben kijelentette, hogy a cikkért, amely csupán felelet volt a zsidóság viselkedésére és amelyet csak az árdragítókra értett, vállalja a felelősséget.

Fürst Győző dr., aki a pécsi izraelita hitközség képviselőjében jelent meg, azt a kérdést intézte a vádlottnak, miér éppen a zsidó árdragítókra támadja és miért nem támadja azt a parasztot, aki 1 korona 50 fillérért adja el a buraonya kilóját. Az ügyész vádbeszéde és dr. Hoffmann Ottó volt országgyűlési képviselő védő vádbeszéde után a bíróság Lindnert a büntető törvénykönyv 172-ik szakaszába ütköző hitfelekezeti elleni gyűlöletre való izgatás vétsége miatt 8 napi államfogházra ítélte. Az ítélet indokolása szerint a kérdéses kitélt nem lehet csak a zsidóság egy részére vonatkoztatni, már pedig a kitélt kétségkívül alkalmas az izgatásra. A vádlott és védője feleltek.

§ Fogházra ítélték a budapesti Gizella-malom vezérigazgatóját. Budapestről telefonálják: Reisz Dávid Klauzál-tér 11. szám alatti fűszerkereskedő a VII-ik kerületi rendőrkapitányságon feljelentést tett a Gizella-malom ellen, mert a zsákok visszadásánál jóval kevesebb lisztet térítettek neki vissza, mint a mennyi az őrlési rendelet értelmében járt volna. — A feljelentés folytán ma tartották meg ebben az ügyben a tárgyalást. Katona Zsigmond vezérigazgatót, aki többszöri idézés dacára sem jelent meg, elő kellett vezetni. A vádlott hosszabb beszédben védekezett, de a bírő nem fogadta el a védekezést és a vezérigazgatót öt napi elzárásra, 2000 korona pénzbüntetésre ítélte.

HIREK

Kép a Kossuth-parkból.

(Hogy é a pécskai paraszt?)

Utam a Kossuth-parkon vezet keresztül. Déli 12 óra van. Az egyik padon egy jóképű vidéki parasztagazda ül, előtte kirakva az elemozsija. Anélkül, hogy észre venne, elkezdtem szemlélni a falusi menüt. Első étel gulyás konzerv (előbb azt hittem, hogy szardínia) fehér kenyérrrel, utána hideg csirke pecsenye finom kaláccsal, hozzá kovászos ugorka, közébe a kulacsból egy-egy huzás. Már azt hittem, hogy vége az ebédnek, de a java csak most következett. Ami eddig a tarisznyában volt, előkerült onnan a mákos és diós patkó (és Aradon azt mondják, hogy nincs mák, nincs dió), végül alma, körtés és szilva. Na — gondoltam magamba, ha ezt Hindenburg látná, hát azt mondaná, hogy a háború még tíz évig eltartthat! (Jó, hogy nem látta.) És azt tetszik gondolni, hogy a lukulusi ebéd után a magyar ember megelégedett a pipával? Nem. A lajtli zsebéből előhúzott egy szivart, rágyújtott és boldogan pöfékelt. Nem bírtam tovább rejtett helyemen maradni. Odaléptem a békeldőből földi javakkal megáldott atyáimhoz és megkérdeztem tőle, hogy hová valók?

— Pécskára — felelté.

— Milyen a termés? — kíváncsiskodtam tovább.

— Közepes — válaszolta.

Közben láttam az arcán, hogy akar valamit tőlem kérdezni.

— Ha már az ur kérdezett s én feleltem, én is megkérem, nem-e tudna az ur egy jó vendéglőt ajánlani?

— Minek? kinek? — kérdeztem.

— Hát nekem. Tetszik tudni, kevés enni valót hoztam, oszt szeretnék megebédelni...

— **Magyar miniszterek a királlyal.** A holnap megtartandó közös miniszteri értekezlet céljából Bécsbe érkeztek Wekerle Sándor miniszterelnök, Popovics Sándor pénzügyminiszter, kik a Magyar Házban szálltak meg, továbbá Windischgraetz Lajos herceg közlekedési miniszter. Bécsbe érkezett továbbá Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter is, aki szintén a Magyar Házban szállt meg. Wekerle Sándor miniszterelnök és Zichy János gróf ma reggel fél nyolc órakor a király tartózkodási helyére utaztak. A király előbb Wekerlét fogadta hosszabb kihallgatáson, azután pedig Zichy János gróft. Wekerle felkereste Burján István gróf külügyminisztert is, hogy vele külpolitikai kérdésekről, főleg a lengyel problémáról tanácskozzék. Wekerle miniszterelnököt Radzwill herceg meglátogatta, a ki újságírók előtt kijelentette, hogy nagy sajtó helyez a Wekerlével való tanácskozárra. Szerényi József báró kereskedelemügyi miniszter is ma érkezett Karslbadból Bécsbe, hogy a közös miniszteri tanácskozáson részt vegyen.

— **Kinevezés.** A király Kovács Zsigmond, Löttler Ferenc, Nagy István, Werner Pál, Krausz Nándor, Csillag Sándor, Brachtold (Pariagi) Géza, Nagy József Héber Mihály és Schmidt Gyula második honvédegyalozredbeli zászlósokat hadnagyokká, Brindea Erem és Rajcs István gazdasági tiszthelyetteseket pedig hadnagy gazdasági tisztekké kinevezte a második honvédegyalozredben.

— **Legfelsőbb elismerés.** A király elrendelte, hogy a legfelső dícsérő elismerés tudtul adassék a kardok egyidejű adományozása mellett az ellenséggel szemben vitéz magatartásáért Kocsis Elemér m. kir. második honvédegyalozredbeli tartalékos hadnagynak.

— **Take Jonscu nem jelenik meg bírál előtt.** Take Jonscu, Románia volt miniszterelnöke, aki rövid ideig Londonban tartózkodott, visszatért Párisba, ahol nagyvilági életmódot folytatott. Arra vonatkozólag, hogy a román parlament vád alá helyezte, a következőleg nyilatkozott a párisi újságírók előtt:

— Eszem ágában sincs, hogy ezek előtt a bírál előtt megjelenjek, mert egyáltalán kétségbe vonom az új parlament törvénytörvényességét. Törvénytelen minden ténykedésük, ennek a parlamentnek minden cselekedete.

— **Exterde báró és Hank dr. kinevezése.** Már lapunk mai számában közöltük, hogy a főispán előzetes tájékozódás céljából a törvényhatóság tagok egy részével bizalmas megbeszélést folytatott arra nézve, hogy kit tartanak a legalkalmasabbnak a főszámvevői és helyettes számvevői állás betöltésére. Az értekezlet csaknem egyhangulag Exterde Kálmán báró és Hank Albert dr. mellett foglalt állást. Mint értesülünk, a főispán teljes mértékben honorálja a meghallgatott városatyák véleményét s néhány napon belül ki fogja nevezni a főszámvevőt, illetve helyettesét. Erre vall egyébként az is, hogy a polgármesteri hivatal a il. aljegyzői állásra a pályázatot kiírta.

— **Kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Zerkovitz Emilnek, az „Autro-Americana” tengerhajózási részvénytársaság magyarországi igazgatójának a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend tiszti keresztjét adományozta. A kitüntetett igazgató fivére Zerkovitz Rudolfnak, az Arad-hegyaljai vasút igazgatójának s a háború előtt több éven át működött Amerikában, mint a magyar Kereskedelmi Múzeum szaktanácsadójaként s mint ilyen résztvett a Transatlantic Company-nak, az amerikai magyar banknak létrehozásában.

— **A miniszterelnök lakásügyében dönt.** Özönével találmi minden városban jómódú, uric családokat, akiket a háborús lakásügy hajléktalanná tett. Budapesten történt most egy érdekes eset, amelyik minden fórumon keresztül menve, végül is a miniszterelnök döntése alá került. Dr. báró Kéty László egyetemi tanár a Szentkirályi-utca 13. számú házában egyszerre három lakást is birt. Sógornője, báró Kéty Endréné, akinek a férje mint huszárkapitány a háború eleje óta a harctéren küzd, felkérte, hogy az egyik lakást adja át neki, mivel hűvösvölgyi nyári lakásuk bérlete lejárt és s három apró gyermekével nem tud lakást kaptat. Dr. Kéty László ezt a kérést megtagadta azaz az indokolással, hogy lakásaiba ragályos betegek is járnak. Az ellen azonban nem lett volna kifogása, hogy sógornője az egyik lakás felét átvegye. Ebben a megoldásban nem ment bele a bárónő, hanem a Lakáshivatalhoz fordult azzal, hogy a három lakás közül az egyiket számára rekvirálja el. A tanár a fent említett okokból hatályon kívül helyezte a rekviráló határozatot. Az ügy a belügyminiszterium elé került, ahol Némethy államtitkár a bárónő javára helyezte. Báró Kéty tanár egyenesen Wekerle Sándor miniszterelnökhöz felebbezte meg ezt a határozatot. Az ő előadása alapján a miniszterelnök hatálytalanította a két fórum ítéletét és elfogadta az egyetemi tanár érvelését. Egyben utasította a Lakáshivatalt, hogy a bárónő számára szerezzen lakást. A megfelelő-bezhetetlen döntés szerint a báró ezen túl s háborúhatatlanul bírhatja a három lakást, a huszárkapitány felesége és három kis gyermek pedig hiába keresi az igazságát. Mert üres lakást a miniszterelnök elhívása sem terem Budapesten.

— **Debrecen sötétben.** A háború folyamán már nem első ízben történik meg, hogy a Debrecen városi világítási vállalatnak teljesen kifogy a szene és a villamos üzemlet is időlegesen meg kell szüntetni. A minap megállott a villamos vasút forgalma és szünetelt a villamos világítás is a város egy nagy részében, majd pedig az egész város területén megszüntették a villamos áram szolgáltatását. Így, hogy az ipari üzemek is megállottak. Az arról kellemetlenebbül érinti a lakosságot, mert sem petróleumot, sem gyertyát nem lehet kapni s a közönségnek semmiféle világítóanyag rendelkezésére nem áll.

— **Éltelt gyapjúárások.** Utóbbi időben igen sok gyapjúárast lehet a városban látni, akik a fennálló tilalom dacára, gyapjával szabadon kereskednek, holott az közszükségleti cölakra le van foglalva és azt megvásárolni csakis a Gyapjúközpontra vagy az általa meghatalmazott kereskedőnek van joga. Petkovics rendőrfelügyelő ma délelőtt több gyapjúárast ért tetten, amint azok szabadon kereskedtek a tiltott árucikkkel. Öt eladót, akik leginkább vidéki asszonyok voltak, a rendőrbíróság 50—50 korona pénzbüntetésre és a talált gyapju elkobzására írták.

— **Elasott bőrök.** Petkovics Béla rendőrfelügyelőnek, aki agilisán kutat mindenféle háborus visszaélések ügyében, besúgták, hogy Pócsi Sándorné Trombita-utca 37. sz. alatt lakó cipész kész bakkanccsokat és bőröket rejtget, melyeket a cipőhivatának a legutóbbi összeírás alkalmával nem jelentett be. Ennek megállapítása végett egy katonarendőrt küldött be Pócsinéhoz a rendőrfelügyelő, aki bakkanccs vevőként jelent meg nála. Pócsiné kijelentette, hogy neki van bakkanccsa, de nem maximális áron. Meg is mutatott egy pár jó bakkanccsot, melyért 180 koronát kérta. A katonarendőrszínleg belement a vásárba és azzal az ígérettel hagyta ott a suszternét, hogy mindjárt jön a pénzzel, mert nincs nála elegendő. Pénz helyett Petkovics rendőrfelügyelvel és egy polgári rendőrrel tért vissza, akik rövid keresés után nagyobb mennyiségű, teljesen új bakkanccsot fedeztek fel lán-lomok között ócska ládában, amit felöltöztak. Távozás előtt Petkovics felügyelő kardjával a padlót piszkálta meg, amellyel az a különös dolog történt, hogy markolatig be esett a padlóba. Felbontották a padlót, mely alatt egy szabályszerű hidezsádként üreg volt, olyan tágas, hogy egy ember könnyen elfért benne. A polgári rendőr bebújt az üregbe, ahonnan egyenként szedegette elő az értékes talabőröket és egy nagy darab gépsziját. Pócsi Sándorné kijelentette, hogy ezeket még a háború előtt dugta el, a nagy szűkségte számítva. Ezt a gondoskodását azonban nem honorálták a rendőrség emberei, akik a bakkanccsokat és bőröket a rendőrbíróságnak, a gépsziját pedig a bünyügyi osztálynak adták át, mert gyanú forog felem aziránt, hogy a gépszij az Aradon gyakran előforduló gyári lopásokból származik.

— **Prágában még Szent Nepomuk csillagai sírcsonnák biztonságban.** Bécsből jelentik: Prágai lapok írják, hogy a múlt éjszaka egy eddig még ismeretlen tettes felmászott Szent Nepomuknak a Károly-hídon lévő szobrára és azon lévő öt lámpa közül, amelyek a legendás csillagokat pótolják a szobron, kettőt elloptott. Minden valószínűség szerint mind az öt lámpát elakarta emelni, azonban munkájában megszüntették.

— **Egy brünni nyaraló kisleány tragikus halála.** A maup Gömörmegyébe hatszáz osztrák nyaraló gyermek érkezett, akiket nagy szeretettel fogadtak magukhoz a gömői községek jószívű lakói. A Rozsnyóval szomszédos Berzette községben is számos, főként brünni gyermekek talált otthont, akikre két felügyelő vizsgálott. Kedden délután az osztrák gyerekek közül mintegy tizenketten a falut környező hegységbe kirándulást rendeztek és a meredek hegységnek egészen a csúcáig kapaszkodtak. Ennek a berzettei hegységnek az oldala tele van lazán függő kisebb-nagyobb sziklával. Az egyik kisleány, mintegy tíz-tizenkét éves brünni gyermek beljebb, a hegy oldalában járka és éppen a cipője zsinórját kötözte, amikor félfülről iszonyú gyorsasággal legurult egy nagyobb szikla. Egyenesen a kisleány felé zuhant és agyonlapította. A vizsgálat megállapította, hogy a hegytetőn játszó gyerekek egyike a lábával meglökte a sziklát, mely nyomban levált és alázuhant. A kisleányt, aki Hamcskó berzettei szövetkezeti boltosnál lakott, közadakozásból temették el.

— **Piaci vajdrágítók.** Ma délelőtt Moldován Ódon rendőrfogalmazó a Szabadság-téri piacon észrevette, hogy nagyobbobn szabású árdrágitás folyik a vajjal. Falusi asszonyok 30—40 koronát kértek egy kiló vajért. Ezért előállította a rendőrségre Tercsán Ávrámmé és Krisán Jánosné alsósimándi, Milos Vazulné fiskuti, Herczeg Lajosné majlátivalai és Csigor Mihályné temesélesi lakosokat, akik a rendőrbíróság előtt beismerték az árdrágitást. Ezért egyenként 8 napi elzárást és 100 korona pénzbüntetést kaptak.

— **Nincs többé luxusautó Amerikában!** Bernből jelentik: Az Amerikai Unió hadiiparügyi miniszteriuma közölte az automobilgyárosok kamarájával, hogy egyelőre 1919. január 1-ig tilos luxusautókat gyártani Amerikában, mert az országnak minden munkáskezére a háborús eszközök termelésében van szükség. — Egy évig Amerika nem gyárt parádés, könnyű sajtalan iaráss autót, hanem — tankokat.

— **Öngyilkosság egy kávéházban.** Az éjfel a budapesti Yildis kávéházban, amely a Rákóczi-ut 36. számú ház első emeletén van, percekkel a zárás előtt forgópisztollyal *mellbélte magát és nyomban meghalt* egy harminc évesnek látszó férfi. Az öngyilkos együtt mulatott *Strommel A.* Nándorral, a kávéház tulajdonosával. Kette-m együtt három üveg pezsgőt és hét üveg bort ittak meg s a vendég 430 koronát kitevő számla kifizetése előtt követte el az öngyilkosságot. A rendőri bizottság zsebeiben talált iratokból megállapította, hogy az öngyilkos *Pekarek* Rudolf fődrász. *Pekarek* kevéssel öngyilkossága előtt elküldte *Singer Mór* pikolót a Ferenc-körut 10. számú házba, ahol *Kaszab Irma* tizenhat éves tanulóleány vette át a levelet. A rendőrség folytatja a nyomozást az öngyilkosság előzményeinek földerítésére.

— **Egy nagystilű szélhámós szokése.** Prágából jelentik: A *Vecser* közli, hogy a theresienstadti vár tömlőcéből megszökött a hírhedt *Chladek* Gábor, aki tizennyolc évi nehéz rabságra volt ítélve. *Automobilon menekült el.* *Chladek* tulszárnyalta a köpenicki kapitányt. 1909-ben Prágában nagyszabású csalásokat követett el tiszti egyenruhában, törvénytörés elé került, elítélték, de hiába. A háboru kitörésekor galíciai városokban, majd Orosz-Lengyelországban tünt fel, most már katonai számvivőtiszti egyenruhában járt és a gazdánál rekviált. Egy galíciai nagyobb városban ezredorvosi ruhát vett fel, sorozott, illetőleg jó pénzért alkalmazhatatlanknak nyilvánított gazdag katonaköteleseket. Egy ilyen alkalommal Theresienstadtban elfogták, a vizsgálati fogságból ismét megszökött. Nemsokára azután rájöttek, hogy a prágai honvédhadosztálytörvénytörésen *Stein Oswald* törzsőrmeester néven az irodában dolgozik. Okmányait hamisította, így jutott a törvénytörés irodájába. Két kis ezüst és egy nagy arany érem tündöklött a mellén. Ujból le tartóztatták, megint megszökött. A nyomok Prágába vezettek ezuttal, de akkor már *Chladek* dr. Berg néven szerepelt Bécsben s mikor katonai rendőrök keresték, ismét katonai egyenruhát vett fel. Brunnbe utazott és az ottani katedtiskolában lovászmesteri szolgálatot teljesített. Ezután került Theresienstadtban várfogságba, a honnan most megugrott.

— **Egy osztrák gyermeket agyonmartak a sertések.** Halálos végű gyermekkatasztrófa történt Földeák községben. *Hübner* Róbert 12 éves osztrák fiúcska, *Korcsmáros Imre* földéaki gazdánál volt ellátásban. Az élénk gyermek, aki előtt a gazdálkodás teljesen új volt, egész nap künm járt-kelt a gazdaságban. Különösen a jószágok érdekelték s mindig az állatok körül forgolódott. Tegnap is kiment a gazdasági udvarra s a sertések körül játszott. Játékból, vagy pajkosságból az egyik malac farkát ráncgálta, mire a malac éktelenül sikoltozni kezdett. A sikoltózásra előrohant az anyakoca, nekirontott a fiúnak s földöntötte, majd *marcangolni kezdte.* *Letépte a fülét s agyarával a gyermek arcát kikezdte.* A kis malacok és a többi sertések érezve a vérszagot, neki rontottak a gyermeknek s marcangolni kezdték. A gyermek rémes segítség kiáltásaira előrohantak az orosz foglyok s vasvillákkal elakarták kergetni a sertéseket, ami azonban nehezen ment, mert a feldühödött állatok még az erős ütlegek dacára sem hagyták abba a szerencsétlen gyermek marcangolását. Nagy nehezen sikerült a gyermeket rettenetes helyzetéből kiszabadítani, de ekkor már késő volt. A gyermek a szenvedett kínok és vérvészesség következtében teljesen elalélt. Ilyen állapotban vitték be a makói közkórházba, ahol ápolás alá vették a szerencsétlent. Állapota azonban súlyos és reménytelen. Az esetről jelentést tettek a nyaraltatási kormánybiztosnak.

— **Üzletátvétel.** *Kosminsky* Lipót Weitzer János-utcában hosszú évek óta fennálló könyv- és papirkereskedését a mai napon *Perez* Béla és társa vette át. *Perez* Béla huzamosabb ideig ifj. Klein Mór cég könyvkereskedésében működött.

— **A lakás karrierje.** Az Aradi Közlöny csütörtöki számában az apró hirdetések között a következő hirdetés jelent meg:

2 udvari szoba, előszoba és fürdőszoba, villanyvilágítással, október elsejére kiadó. Cim a kiadóban.

Az olvasó közönség előtt eléggé ismeretes az aradi lakásinség. Azonban a háboru egész ideje alatt nem volt akkora érdeklődés lakás iránt, mint a hányan a fenti hirdetés közlébbi adatait kérték kiadóhivatalunkban. Ré-szint személyesen, részint telefonon a mai napig 526-an kérdezték, hogy a hirdetett lakás hol van. Azt hisszük, hogy ma már nem titok, (tekintve, hogy sokan a bemandás alapján tudják) hogy a szóban levő lakás Magyar-utca 4. szám alatt kiadó, ahol a lakást keresők azt is megtudták, hogy a lakás hátul a második udvarban van és bár nem felel meg minden tekintetben a mai igényeknek, ára mégis 100 korona havonta, külön 20 korona villany és 5 korona a víz. Összesen 125 koronát kérnek havonta. E pillanatban nem tudjuk, hogy a magas bérösszeg dacára ki volt a szerencsés, aki kibérelte. Annyi azonban bizonyos, hogy ez a lakás szép karrierjét szintén a háborunak köszönheti.

— **Papirruha — papirpénz.** Az aradi színház épületben levő egyik kész ruhaüzletbe be megy egy vidéki ur nyári öltönyt venni. Keressél, válogat, végre talál egy megfelelő öltözetet, újból átvizsgálja és akkor veszi észre, hogy papirruha.

— Hisz ez papirból van — mondja a kereskedőnek.

— Hát az ön pénze nem papirból való? — feleli a ruhavétel abba marad.

— **Csendélet.** *Landauer* Béla néppárti képviselő cikket írt az Alkotmányba és aposztrofálta *Rudnay* Alajos prépostot is, az Ivánka-ügy egyik közismert szereplőjét. *Rudnay* erre az Ujság mai számában a következőket válaszolja: *Landauer* Béla ur címére! Nem ismerem önt; mindössze annyit tudok önről, hogy kikeresztelkedett izraelita és zsrnaliszta. Annál jellemzőbb, hogy az Alkotmányban megjelent vezércikkében jónak látja nevemet is kolportálni rosszhiszemű beállításban. Ön rossz volt zsidónak, mert otthagya őket. Hogy kereszténynek sem jó, ezen vakmerősége mutatja, mely elárulja, hogy ma sincs tisztában keresztény erkölcsi tanokkal s főképp ama parancsolattal: hamis tanúságot ne szólj felebarátod ellen. De zsrnalisztának se lehet elsőrendű, mert nem lelkiismeretes. Mit firkál olyanokról, akiknek ügyét, mint látom, nem ismeri. Hátrább az agarakkal! *Bajmócon.* *Rudnay* Alajos prépost.

Landauer Béla erre egy fővárosi estí lapban így felelt: — *Rudnay* Alajos még mindig prépost ur egy fővárosi napilap nyitltéri reklámhirdetésében megtámad azért, hogy egy multkori cikkemben a keresztény nem-fünyvas hadseregszállítók sorában említettem. Válaszom erre: az a „bischöfliche Gnaden“, aki saját beismerése szerint „papi állását bocsátotta Ivánka Imrének javadalmazás ellenében rendelkezésére“ és azt írta *Körmény* Botvikájának, hogy „akár tokaji borral is megkeresztelt“ — rászolgált a megemlékezésre. *Rudnay* ur furcsa támadásában nem tud ellenem egyebet, mint hogy „leleplezi“ származásomat. Van válaszom erre is: rövid és egészen normális szereplésem dacára elértem azt, hogy ilyen leleplezéseket ne kelljen restelnem. Vajha ezt mondhatná bíróság előtti szerepléséről *Rudnay* ur is.

— **Hamiskártyás urak.** Érdekes és izgalmas tárgyalás lesz a közeli napokban a fiumei törvénytörés. Még a télen történt, hogy a rendőrség több károsult feljelentése alapján nagy kártyacsalást leplezett le a fiumei Royal-szállóban. A vizsgálat megállapította, hogy egy több tagból álló hamisjátékos szövetkezet összejárt az szálló bérlojének fiújával, aki mint pincér, megjelölt kártyákat adott a játékosoknak. A szövetkezet mintegy millió koronát harácsolt így össze. Megkönyvitette a hamisjátékosok dolgát az a körülmény, hogy a sipista-társaság valamennyi tagja jómódu ember és így senkit sem mertek meggyanúsítani. *Vlakanovits* Antal dúsgazdag sasaki olajkereskedő, *Krsteli* Bogdán kereskedelmi tengerészkapitány és *Mileta* Iván pincér volt a banda vezére. A rendőrség valamennyiüket le tartóztatta, de később jelentékeny óvadék mellett

szabadon bocsátotta őket. Vizsgálati fogságba került *Mileta* József, a Royal-szálló bérloje is, akinek azonban hamarosan sikerült magát tisztázni és így csupán kihágás miatt folyik ellene az eljárás. A károsultak között dúsgazdag fiumei és dalmáciai kereskedők, előkelő hivatalnokok szerepelnek. A károsultak kérésére a törvénytörés annak idején elrendelte a bűnügyi zárlatot és fél millió korona értékű készpénzt és ingatlant lefoglalt. Félévi vizsgálat után a törvénytörés most a semmiségi panaszok elutasításával kitzte a fő tárgyalást, melyet hétfőn, augusztus 26-án tartanak meg a fiumei törvénytörésen. A tárgyalásra mintegy harminc károsult és a tanúk egész seregét idézték meg. Fiumében oly rendkívüli nagy az érdeklődés a tárgyalás iránt, hogy a hallgatóságot csak korlátozott számban kiadott belépőjegyekkel engedik be a tárgyalóterembe. Hir szerint a bünper letárgyalását megszakítás nélkül folytatják az itelethozatalig, még akkor is, ha az éjjelbe nyulnek be a tárgyalás.

— **Figyelmeztetés.** Tisztelettel felkérem Arad város háztulajdonosait, hogy a pócegödör tisztításokat kizárólag városi utalványok alapján végeztessék. Számталanszor megtörténik ugyanis, hogy amidőn alkalmazottaim valahol tisztítást végeznek, felszólítják őket, hogy a tisztítást náluk is végezzék el. Ez az eljárás kihágást képez, mert a pócegödörök karbantartásáért vagy a városhoz, vagy hozzám kell fordulni, de semmi esetre sem az alkalmazottaimhoz. — *Thau* Mór vállalkozó (Bocskaitér 3. sz.)

Fegyelmi egy szöke hölgy miatt.

(Az ügyes vasutas.)

Az államvasutak fegyelmi tanácsa egy fiatal vasutasnak fegyelmi ügyében tartott értekezletet és hozott döntést. A fiatal vasuti tisztegy kisebb mellékvonalon teljesített szolgálatot és egy alföldi mezővároska vasuti állomásának volt a vezetője.

A fiatal vasutas április elején délelőtt 9 óra 50 perckor kilépett az irodájából a sinek elé, hogy fogadja az egyik berobogó vonatot. Előbb azonban természetesen jegyeket adott ki az utasoknak és átvette az előbbi állomásnak a jelzését is. A vonat bejött és egy percre megállt. A vonatról összesen egy utas szállt le, egy szöke hölgy.

A vasutas elindította a vonatot és bement a szobájába, hogy jelezze a következő állomásnak a vonat elindítását. A következő percben a vonatról leszállt hölgy nyitott be az irodájába és felvilágosítást kért további utazására vonatkozólag. A vasutas készséggel adta meg a felvilágosítást és megmondta a hölgynek, hogy tíz perc múlva, vagyis pontban tíz órakor érkezik az állomásra egy új vonat, amelyen majd tovább kell utaznia.

A szöke hölgy a vasutasnak szobájában várta be vonatjának megérkezését. A vasutas ez idő alatt szórakoztatta a hölgyet, de a szolgálatról sem feledkezett meg, mert közben átvette az előző állomásnak jelzését, jegyeket adott ki az utasoknak, egy pár táviratot is le-adott, majd újra kiment és fogadta a pontban 10 órakor berobogó vonatot, amely aztán 10 óra egy perckor az utasokkal és a szöke hölgygyel együtt kirobogott az állomásról.

A vasutasnak a dolga így rendben lett volna, azonban egy hét múlva feljelentés érkezett az államvasutak igazgatóságához, amelyben súlyos vádakkal lépett fel a szöke hölgy a vasutas szemben.

Feljelentésében megírta, hogy a vasutas, míg ő a szobájában vár, olyan heves szerelmi vallomást rögtönzött, hogy a nyakán két helyen megharapta. A harapásról orvosi látileletet vett fel és azt is mellékelte feljelentéséhez.

Az államvasutak igazgatósága fegyelmi vizsgálatot rendelt el a vasutas ellen. Egy magasrangú tisztviselő kiutazott a vasúthoz és jegyzőkönyvet vett fel az esetről.

A vasutas nem tagadta az ügyet, beismerte, hogy szerelmet vallott a szép, szőke hölgynek, azt azonban tagadta, hogy megharapta a nyakát.

A fegyelmi tanácsnak három tagja a vasutasnak felfüggesztését javasolta, aki szigorú és felelősségteljes szolgálata közben szerelmi ostromot mert intézni egy védtelen hölgygyel szemben.

Angolok súlyos vereséget szenvedtek

(Repülőink győzelmes harca.)

Berlin. A Wolf-ügynökség jelenti: Augusztus 22-én reggel megelődztünk az Ancrénál Courcelles és Miraumont között egy nagyarányú támadást, a melyet az angolok készítettek elő. Készülődéseiket szétszórta és a nap folyamán megvédett harcokkal feborítottuk támadó tervüket. Az ellenséget tüzéséggel és az összehívott gyalogság ellen irányított koncentrikus tüzelés csaknem teljesen megsemmisítettük. Albert és a Somme között reggel 5 óra 45 perckor a leghevesebb tüzéséggel tüzelésünkben az angoloknak tankokkal végrehajtott támadásai igen súlyos veszteségei mellett össze omlottak és erőteljesen végrehajtott ellentámadásainkkal is véres veszteséget okoztunk az ellenségnek. Az áttörés kieroszakolására Bravetől északra rohamra küldött nagy lovas csapatokat csaknem teljesen megsemmisítettük. Az angolok rendkívül súlyos vereséget szenvedtek augusztus 22-én. A tankok egész rajai szétlöve hevernek a harctéren. Az Oisctól dére meghiusult több egymást követő erős francia tank-támadás Manicamp és St. Mare közötti új állásaink előtt. Számos ponton visszautasítottunk résztámadásokat.

Budapest, 1918. augusztus 23. (Hivatalos.) *Olasz harctér:* Egy osztrák-magyar repülőraj eredményes bombatámadásai a mestrei olasz repülőter ellen. Egyébként nincs különös esemény.

Pflanzler Baltin báró vezérezredes hadereje az ellenséget több ponton első vonalaiból kivette. Foglyokat ejtett és ágyukat zsákmányolt. A vezérkar főnöke.

Berlin, 1918. augusztus 23. (Nagy főhadiszállás.) *Nyugati harctér: Rapprecht trónörökös hadcsaportja és Böhm vezérezredes hadcsaportja az ellenség részleges támadásait Baintól északnyugatra és Lys mindkét oldalán visszaverték és ellentámadással foglyokat ejtettek. Az angolok tegnap a reggel jelentett és az Ancrétól északra megindított támadásait teljes erővel folytatták és az Alberttől északra eső Ancre arcvonal kikapcsolásával az Alberttől egészen a Someig terjedő szakaszon kiterjesztették. Az ellenségnek átkarolón megindított áttörési kísérlete első kifejlődésében teljesen meghiusult. Az ellenség tegnap súlyos veszteséget szenvedett.*

Bapaumontól északnyugatra levő harctéren várva az ellenséges támadást, porosz hadosztályok száz és bajor ezredekkel Noyenne ville és Miraumont között megtámadták az ellenséget. Mindenütt támadásra készülő ellenséggel és annak erős készütségével kerültek szembe. Az ellenséget helyenként egészen 2 kilométernyire visszavetették, evel a reggelre előkészített angol támadásokat csírájában elfojtottuk. A nap folyamán az ellenség még több ízben, főleg Pysieur Beaumont Hamel irányában támadott, súlyos veszteségek mellett mindenütt visszavertük. Az ellenségnek Alberttől intézett erős támadásai tüzelésünkben összeomlottak. Albert s Somme között az ellenség igen erős tűz védelme alatt támadott és átmenetileg az Albert-Braye-uton át keleti irányban előrenyomult porosz és württembergi századok részével egyesült. Hessian csapatok erőteljes ellentámadása az ellenséget az említett uton visszavetette a kiinduló állásába, minden fedezet nélkül a nyílt terepen felvonuló utageink az ellenség számos páncélkocsiját összelőtték.

Erre felállt a fegyelmi tanácsnak egy öreg, agglegény tagja és így szólt:

— De uraim, mit gondolnak! A világért sem szabad ily súlyosan büntetni ezt a fiatal embert! Hol kapunk mi még egy ilyen kiváló, ügyes embert, aki rövid tíz perc leforgása alatt fogad és elindít két vonatot, átvesz és lead négy jelzést, azonkívül jegyeket árusít, táviratokat továbbít, felvilágosítással szolgál és közben még képes heves szerelmi ostromot is intézni. Az ilyen embert meg kell becsülnünk, uraim!

A fegyelmi tanács másik négy tagja is ezen a nézeten volt és erre szótöbbséggel megszüntették az eljárást az „ügyes“ vasutas ellen.

Bravetól északra az ellenség lovasságot indított rohamra, azt teljesen megsemmisítettük. A részleges harcok a harctéren helynyultak az éjszakába, a Somme és Ois között általában nyugodtan telt el a nap. Sommetől délre az erős harc a reggeli órákban ellanyhult. Az Ancrétól délre Fresmieresenél francia támadások tüzelésünkben csak részben tudtak kifejlődni, ezeket visszavertük. A Divette mentén gyalogsági ütközetek az Ois és az Aisne közti összefüggésben, vonalainknak augusztus 20-án az Ois mögé történt áthelyezésével, az augusztus 21. és 22-re virradó éjjel az ellenségtől nem zavarva, csanatainkat az Avette mögé vontuk vissz. Erős ellenséges támadások Monnicamp és Pont St. Mard között, az Avette nyugati partján visszamaradt 2 századunk még kitart. Az ellenség részleges támadásai az Avette és az Aisne között tüzelésünkben és ellentámadásunk következtében meghiusultak.

A német trónörökös hadcsaportja Bayches és Fismes között helyi támadással amerikai őrszónalakat visszazorítottunk és az ellenség támadásait visszavertük.

Pótlás *Ludendorff* augusztus 22-iki jelentéséhez: Udet hadnagy 55. és 56-ik légi győzelmet aratta. Honi területünk ellen intézett repülő-támadások alkalmával eddigi jelentések szerint egy Karlsruhe ellen indított repülőrajból 10 repülőgép közül portyázó repülőink 7 ellenséges repülőgépet megsemmisítették. *Ludendorff*. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB HIREK.

Radzivil herceg a német főhadiszálláson

Bécsből jelentik: *Radzivil* herceg a német főhadiszálláson tett látogatásáról a következőképpen nyilatkozott:

— A német főhadiszálláson tett látogatásommal kapcsolatban felmerült hírek nagyobb részt alaptalanok voltak. A látogatás nem történt váratlanul. A lengyel állami hivatal már egy hónap előtt lépéseket tett a találkozás ügyében. A lépések a lengyel királyság államtanácsának tudtával történt. A főhadiszállásra nem mentem a lengyel kérdés megoldásának kész tervével, mert céloim csak az volt, hogy Németország tervei felől tájékozódjam és a legfőbb hadurak előtt a lengyel királyság jelenlegi állapotát vizsgáljam. Ilyen feltételek mellett önként értendő, hogy szó sem lehetett arról, hogy ottartózkodásom alatt a lengyel trónra, vagy a határookra döntés történjen. Az a hír, mely szerint az ugynevezett osztrák-lengyel megoldást elvetették: nem felel meg a valóságnak. A tényleges döntés már a legközelebbi hónapokban meg fog történni. *Radzivil* herceg a mai nap folyamán meglátogatta úgy a magyar, mint az osztrák miniszterelnököket.

— *Mirbach* gyilkosának egyetlen bűntársát se végezték ki. A berlini *Mittags Zeitung* közli: Megbízható forrásból származó értesülések szerint azok a hivatalos orosz helyről terjesztett hírek, hogy a *Mirbach* gróf meggyilkolásában résztvett *Alexandrov* nevű forradalmi szociálistát a szovjet kormány letartóztatta és kivégeztette, nem felel meg a valóságnak. Valószínű, hogy *Alexandrov* a *Mirbach* gróf meggyilkolásának napján, az azt követő napon a bolsevikiek és a forradalmi szociálisták között kitört utcai harcokban esett el. Hasonlóképpen valótlanok azok a hírek, amelyek szerint a gróf meggyilkolásában részes más bűnösöket is elfogták vagy elítélték.

— A béke lehetőségét Zürichből jelentik: A svájci sajtó élénken foglalkozik a béke lehetőségével különös tekintettel *Soll* gyarmati államtitkár minapi beszédére. A lapok szerint a franciaországi csata lefolyása következtében a béke utáni legmagasabb akadály elhárult. Ha döntés eddig nem is történt, a szövetségesek mégis olyan helyzetben vannak, hogy presztízisük sérelme nélkül abba hagyják a háborút. A központiak is leülhetnének a tárgyalóasztalhoz, hiszen éveken át ellentállottak az egész ellenséges világnak. A népek megértésének, békéjének, sőt talán szövetségesének is biológiai pillanata elérkezett. Remélni kell, hogy ez a meggyőzés megérlelődött most mindkét hadviselő fél táborában és ez a meggyőzés a békéhez fog vezetni. Ha a háború most nem nyer befejezést, akkor az örült megszárlás vége beláthatatlan.

— Svájcban kivégzett holland kereskedő. Bernből jelentik: *Otten* Tivadar kereskedő hollandi állampolgár, aki 1880-ban született Hollandiában és akit 1918. április 11-én a lyoni hadbíróóság kémkedés miatt halálra ítelt, Grenoble mellett agyonlőtték. A halálra ítélt mindvégig nyugodtan viselkedett. — *Otten* feleségével együtt Gempfen lakott. 1917. augusztus elején nyomtalanul eltűnt. Később kitudott, hogy francia területre csalták és ott letartóztatták. A párisi holland követség közbenjárt megkegyelmezése érdekében és *Poincare* elnök visszautasította a kérelmet.

— Mexikóból megszökött egy német hajó. *Amsterdamból* jelentik: Az *Algemeen Handelsblad* jelentése szerint azt táviratozzák *Le Palmasból*, hogy a *Trans Atlantic Company* egyik ügynöke ottani angol cégektől vásárolt köszönet eladott a németeknek és így módon sikerült néhány német hajónak, mint felfegyverzett kobzóhajónak elmenekülni. Az ügynököt az angolok fekete listára tették. A *Cortes* egyik tagjának közbelépésére törölték a nevet a listából. Azóta ismét szállít a németeknek szénét, sőt mást is a Kanári szigeteken levő erdőségekből.

— Franciaország megsértette Svájc semlegességét. Genfből jelentik: Izgalmas detektív regénybe illő történetről rántotta le a svájci rendőrség a leplet. A nyugati Svájcban régóta beszéltek, hogy a francia kormány ügynökei a Franciaországra kellemetlen embereket svájci területen elfogták és a genfi vagy a badenti tavon át Franciaországba vitték, ahol börtönbe vetették őket. Végre letagadhatatlan bizonyítéka van a francia erőszakosságnak. Egy *Dörr* nevű fiatalember esett a francia ügynökök kezébe, de még svájci területen meg tudott szökni és fellármázta a hatóságokat. A svájci hatóságok letartóztatták a francia ügynököket. A nyomozás során kiderült, hogy ez esetben egy genfi francia főkonzulátus is súlyosan kompromittálva van. Az entente most mindent elkövet, hogy a reá nézve súlyosan kompromittáló ügyet elsimítsa, de hiába.

Száz milliós osztrák hadseregszállítók.

(Mennyi hadikölcsönt jegyeztek?)

Mai cikkünkben az osztrák hadseregszállítások tengeréből ragadjuk ki azokat a szállítókat, akiknek a szállításuk 100 millió koronát

nál nagyobb összeget rugott. A névsor a következő:

	Szállítások összege:	Hadikölcsönjegyzés:
	Korona	Korona
B. Wetzler & Co. élelmiszerszállító	1.191.837.000	72.000.000
Skoda-gyár	543.527.000	61.000.000
Osztrák állat- és husforgalmi társ.	539.281.000	8.200.000
Böhler & Co. acélművek	496.720.000	78.000.000
Csehországi állatértékesítő társaság	479.081.000	500.000
Haditermény forgalmi intézet	491.146.000	?
Osztr. bőripari hadfelszerelési társaság	494.110.000	61.583.000
Steyr fegyvergyár	378.535.000	67.000.000
Roth-féle löpőgyár	779.090.000	51.851.000
Osztr. marhaértékesítő társaság	285.287.000	3.300.000
Berndorfi ércáru-gyár	236.100.000	29.000.000
Enzensfeldi munició-gyár	219.446.000	20.000.000
Saborsky József marhaszállító	225.629.000	5.603.000
Witkovitzi bányaművek	224.753.000	47.000.000
Nobel dinamit-gyár	144.913.000	16.000.000
Morva áruforgalmi intézet	117.000.000	?
T. és A. Bata cipőgyár, Zlín	140.309.000	5991.000
Budischowsky bőr-gyár, Trebitsch	162.491.000	13.100.000
Csehországi német állatforgalmi társaság	191.862.000	750.000
Dunagőzhajózási	117.750.000	25.000.000
Fischer acéltöbete	117.000.000	11.000.000
Fleisch bőr-gyár	141.751.000	7.650.000
Hilttenbergi töltény-gyár	139.920.000	44.500.000
Karinthiai állatforgalmi társaság	110.165.000	1.250.000
Osztrák vászon- és gyapjúipari r. t.	150.417.000	74.021.000
Daimler-művek	113.274.000	13.800.000
Osztrák-Magyar Államvasúttársaság	102.617.000	24.150.000
„Özeg” központi bevásárló társaság	111.853.000	55.792.000
Petzold & Co. municiószáll.	144.871.000	11.600.000
Poldihütte acélművek	133.375.000	18.750.000
F. Rieckh fiai bőr-gyár, Graz	139.796.000	14.777.000
Szesz központ	150.000.000	255.000
Egyesült juta-gyárak	137.912.000	39.513.000
Csehország mezőgazdasági szövetkezet	148.886.000	?
Cukorközpont	193.755.000	6.000.000

Ez alkalommal utalunk az osztrák és magyar hadseregszállítások méreteinek a különbségére. Már maga az Ausztriára vonatkozó füzet vastagsága bizonyítja, hogy az osztrák hadseregszállítások legalább megegyszer akkorák, mint a magyarok. Az osztrák szállítók felsorolására egy 444 oldalas füzet kellett, míg a magyar szállítók névjegyzéke belefért egy 231 oldalas füzetbe. De még világosabban kitűnik az aránytalanság, ha a fenti listát vesszük tekintetbe. Ausztriában ugyanis 36 olyan

szállító volt, akinek a szállítása meghaladta a 100 millió koronát. Magyarországon ellenben csak 15. Viszont az a dicsőség mégis bennünket ért, hogy a monarchia legnagyobb hadseregszállítása magyar cégnek jutott Weisz Manfrednek, aki egy milliárd 372.300.000 koronás szállításával első a sorban. Viszont 44.900.000 koronás hadikölcsön jegyzésével ami alig 3 percentes hazafiságot képvisel, korántsem igyekezett a lista élére.

KÖZGAZDASÁG.

Detektívek a pályaudvaron.
(Szigorú rendszabályok.)

A vasutakon az utóbbi időben annyira elszaporodtak a lopások, hogy e tekintetben a legijesztőbb állapotok uralkodnak. Peltörnek a leggondosabban elzárt vagonokat s részben, vagy egészen elloplják a küldeményeket. A feladott utipodgyászok vagy egészen eltűnnek, vagy legalább is kifosztják azokat. Sőt elemelik az utasok bőröndjeit, csomagjait.

A Máv. újabb és újabb intézkedéssel nem bírják megszüntetni ezeket az állapotokat, dacára, hogy már külön vasúti detektívek vannak alkalmazva. Ez az állapot milliókba kerül a vasútnak, pedig csak a feladott dolgok értékét téríti meg. Mint értesülünk, most újabb szigorú rendszabályokat léptetnek életbe. A már kész terv szerint legközelebb csendőrséget alkalmaznak az egyes vasúti állomásokon s a legszigorúbb ellenőrzés alá veszik a vasúti személyzetet is. Megszüntetik az állomásokon a

járás-kelést. Hogy a lopásoknak elejét vegyék. Az összes kijáró helyeken, sorompóknál, kapunál sorompó-őrök lesznek.

A csendőrök előtt az állomáson járó-kelők igazolni kötelesek magukat. A szolgálatban álló vasutasok csak egyenruhában, a szolgálatban nem levők csak számmal és karóval közlekedhetnek a pályaudvarokon.

A csendőrök és detektívek nemcsak a pályaudvarokon, hanem a vonatokon is szolgálatot teljesítenek s ellenőrzik az utasokat. — A peronokon a felszállásra kijelölt időben jelenhetnek meg az utasok s ott nem tartózkodhatnak.

Azt hiszik, hogy a szigorú intézkedések az árulóságokat s dezsmálásokat, ha nem is szüntetik teljesen meg, de nagy mértékben korlátozni fogják, ami nemcsak a vasútnak, de a közönségnek is hasznos lesz. A felek megszabadulnak a károsodástól s a visszakeresettel járó sok utánjárás és kellemetlenségtől, viszont a Máv. nem fog oly horribilis kártérítési összegeket fizetni.

A mai kassa. Budapestről jelentik: Az irányzat tartott, az árfolyamok emelkedtek. — Utolsó kassák: Magyar Hítel 1375—77, Osztrák Hítel 908—03, Fabank 964—67, Forgalmi bank 653—57, Agrárbank 1074—80, Hazai bank 655—61, Ingatlanbank 728—25, Jelzálog 568—77, Magyar bank 985—87, Kereskedelmi bank 6095—6115, Állami Tőzsv. 2200—220, Salgó 1267—84, Szászvári 1030—38, Rima 1177—83. — Őszi sem lesz gyertya. Az a veszély fenyeget, hogy a közönség az őszi hónapok korán alkonyodó estén is gyertya nélkül marad. A gyertyát hivatalos megállapodások alapján Ausztriából hozzák be, azonban május vége óta egyetlen szállítmány sem érkezett. Az ez ügyben megindult tárgyalások egyelőre semmi eredményt nem hoztak és nincs kilátása arra, hogy az elmaradt szállítványokat utólag megkapják. Amennyiben sikerül a behozatal folytatását elérni, akkor is jelentékenyen csekélyebb készletekre van kilátás.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálló Salacz-utca.

Szombaton, augusztus 24-én

Teljesen új műsor és magánszámok.

Borzalmas éjszaka. Táncos némajáték Rummyval a főszerepben.

Don Juan. Kabaré-tréfa.

Samu mint diplomata. Boffozat.

Gergely Emmy új szövegek Árdal Endre, Návay Ilonka új számokkal. Azonkívül Rummy, Forray, Radnay, Harbányi, Szeghő, Hausz Gédé új dallal.

Hétfőn és pénteken pikáns-est.

A szerkesztést felel

STAUBER JÓZSEF.

NYILTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékek nem vállalnak felelősséget.

Értesítés!

Vann szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni,
: : hogy a helybe! : :

Kosminsky Lipót könyv- és papírkereskedését és könyvtárát

megvettük és az Kosminsky Lipót utóda még alatt a legmodernebb és legszelvidebb alapon fogjuk tovább vezetni. Cégünk mindenkor az a szakmába való legújabb dolgokat fogja rakárton tartani és azokkal a legújatosabb napi áron szolgálni, könyvtárészetünk pedig megrendelőinket a legkülönbözőbb és legjobb kivitelű munkákról biztositthatjuk. Tisztelettel 6039

Perecz Béla és Tsa

Villamos erőre berendezett tűzifa fűrészelő gépek

olesó vágatási díjak mellett állandóan üzemben.

Bérvágások ől- és waggonszámra jutányosan eszközölteenek.

Tűzifa utalvány nélkül is kapható.

Holländer Alfréd

Marospart Tűzifa Telpen. 5879

Telefon 136. és 780. Telefon 136. és 780.

Bérbe vennék

oly helységet a belváros területéhez közel, amelyben nagy istálló és udvar, kb. 3-4 szobás lakás van.

Bokor, szállító.

Haszonbérbe adó birtok

450 hold prima fekete föld, gazdasági épületekkel és uralakkal. Országút mellett. Vasúti állomás 6 km. Ajánlatok **Bánhidy Sándor**, Alsósimánd intézködők. 5950

Ajánlok amertisatiós kölcsönöket, ház és földekre:

95. arfolyammal 50 évi törlesztésre K	5-22
40	5-56
35	5-83
97. arfolyammal 50 évi törlesztésre K	5-48
35	6-02
25	6-96
15	9-49
99. arfolyammal 50 évi törlesztésre K	5-86
35	6-41
25	7-31
15	9-70

mire megbízások kérések. 7991

Szücs F. Vilmos

a nagyszobai községi önkormányzat képviselője
Arad, Karolina-utca 10.
Ugyanitt földök, szállók, házak adás-vétele közvetítetik.

7709-1918.

HIRDETMÉNY.

A magyar királyi pénzügyminiszterium 98.630. számú körrendelete alapján értesítem az érdekelteket, hogy a természetes és a jövedelemadóban adóköteles jogi személyek által az 1917. évre kivetett jövedelemadó és vagyonadó 1918. évi helyesbítése iránt az 1918. évi IX. törvénycikk 30. §-ának 16. pontja értelmében a pénzügyigazgatóságokhoz benyújtandó és a szabályszerű jövedelem és vagyonadó esetleg hadinyereségadó vallomásokkal felszerelt kérvényeket, valamint a természetes és jövedelemadóban adóköteles jogi személyek által a hadinyereségadóval az összehasonlítás alapját képező békeév (békeév) jövedelme újból való megállapítása iránt az 1918. évi 74.400. sz. p. m. rendelet 1. §-ának 17. I) pontja, illetőleg 4. §-ának I) pontja értelmében a pénzügyigazgatóságokhoz beadandó és a szabályszerű adóvallomással felszerelt kérvényeket érdemleges további eljárás alapjául abban az esetben is, ha ezek a kérvények 1918. évi augusztus hó 31-ig adatnak be.

Arad, 1918. augusztus hó 21.

FEJÉRAN, h. tanácsnok.

Viszketegséget,

szünt, rúht a legerősebben elmulasztja a Dr. Fleisch-éle eredeti, törvényesen védett

„Skaboform-Kenőcs“

Nemcsak szaga, nem piszkít. Mindig eredeti pécesőtes Dr. Fleisch-éle készítmény. Próbát tegyél 3.-k. nagy tégely 5.-k. Csatládai adag 12.-k. Kapható Aradon, Hajós Árpád gyógyszerüzében, Andrassy-tér 22. Vételről a „SKABOFORM“ vállalatnál (715)

A nagyhalmágyi járásban Páfrányos község határában fekvő mintegy 1200 kat. hold bükkesdő területen a

makkoltatási jog folyó évadra bérbeadatik.

Felvilágosítást nyújt: 6027

Dr. Baumgarten János, ügyvéd, Kőrösbányán.

Sápkóros leányok, vérszegény asszonyok,

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikört.

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és általános gyengeség oceteiben. Ára 1/2, kiteres üvegek utasítással 8 kor.

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppo“ folyadék és „Peppo“ hintőpor segítségével.

Szárít!! Szagtalanít!!

Peppo folyadék ára használati utasítással ... 1.50 korona.
Peppo hintőpor „ „ „ „ „ 1.50 korona.

Hajós Árpád gyógyszerüzében

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

HIRNOK

kerestetik Apatelek község jegyzői irodája részére, jó írással, komoly, szorgalmas fiú vagy leány személyében. Az állás szeptember hó 1. elfoglalható. Írásbeli ajánlatok Apatelek község elöljáróságához adandók be. Javadalmazás havi 80 korona, lakás s ételmezés. — Apatelek, 1918. augusztus hó 21-én. Községi elöljáróság.

6021

ROSE YORK

Nélkülözhetetlen és kiváló szer sápadt hölgyeknek hogy arczuk és ajkuk ade, piros színét visszavarazzolják. — Senki által fel nem ismerhető, teljesen ártalmatlan, színezése állandó. Egy üvegek ára 3.- korona.

Poloskák

irtására egyedüli biztos szer a „Phenolav“
1 üveg ára 3 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerjük a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájrészt desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára 1 korona.

Legjobb tápszer

gyermeknek és felnőtteknek egyaránt a

Makk-kávé

darálva, pörköltve 1/2 kgros csomag 6 korona.

Hajós Árpád gyógyszerüzében

Arad, Andrassy-ut 22. szám.

Szép, színes

erdélyi házi szöttes gyapja

asztal és diván takarók, Antik csészek, poharak, táskák, vázák, tányérok, órák, valamint egy magas, derék alakra való városi bűnda, valódi szelcsin gallérral, 24 darab háziszöttes ing és lábravaló, hadifogyó munkásoknak igen alkalmas, egy pár 43. sz. finom bagaria vízmentes vadászbakancs, eladók.

6033

Schächler, Thököly 1- utca 20. sz.

Villany-vasaló

elsőrendű minőség, kapható amíg a készlet tart 5133

Pálinkás L. és Társa

villanyműszerészek

Arad, Deák Ferenc-utca 7. sz.

518-1918. úgyszám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott Dr. Török Árpád mint Török Árpád világi kir. közjegyzőnek az aradi kir. közjegyzői kamara 16-1916. sz. rendelvényével kirendelt helyettese ezennel közbírré teszem, hogy Markovits Kálmán nagyváradi borkereskedő (Szarvassor 17. sz. alatti) javára, Dachner Rivka, Breska (Galicia) jelenleg nagyváradi lakos ellen folyó évi szeptember hó 4 (négy) napján délelőtt 10 (tíz) órakor világi iroda helyiségében nyilvános árverést tűzök ki. Ezen árverésen késedelmes vevő veszélyre és kárára a K. T. 347 §-a alapján circa 240 (kettőszáznegyven) hektoliter gyorok-ménési bor és pedig kizárólag vörös bor, 13% Maltigand fok erősségben közbenjöttem mellet eladatik.

A bor vételára azonnal készpénzben lefizetendő, vevő hordóiban töltve vasúthoz szállítva, azonnal átveendő és szállítandó.

A bor kikiáltást 1/2 hektoliterenként 1350 (Egyszerháromszázötven) korona, melynél azonban olcsóbban is eladatik meg nem felelő ígért esetén.

Egyéb feltételek és kikötések az árverés előtt árverettőkkel közöltetni fognak.

Kelt Világoson, 1918. évi augusztus hó 22. napján.

Dr. Török Árpád,
Török Árpád világi kir. közjegyzőnek az aradi kir. közjegyzői kamara 16-1916. sz. rendelvényével kirendelt helyettese.

6016

Resiezabányán

hazánk délvidékén fekvő, hegyektől körülvett legnagyobb vasiparvárosában

f. é. szeptember 1-én

internátussal

egybekötött

községi főreáliskola

első osztálya nyílik meg.

Felvilágosításokkal szolgál és a felvételi feltételeket közli a

6022

Községi elöljáróság.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 30 fillér. Vastagabb betűkkel 60 fillér.

A vastagabb betűkkel kiemelt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután legl 6 óráig vesszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szög 3 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"ASPIDISTRA" levele van a kiadóban. 6036

LEVELEZNE időöltésből, esetleg későbbi tisztességes ismeretség céljából katoná csinos íz. urileánnyal. Leveleket "Fiatál" jellegre a kiadó továbbít. 6026

SZŐKE ÉS BARNA, szépnek mondott urak nők ez uton keresik 2 vidéki földbirtokos állandó barátságot. Leveleket e lapban jelezve "Diskréció" jelzéssel kérünk. 6029

Alkalmazást keres.

VIDÉKI NŐ házvezetőnői állást keres jobb úri házba, helyben vagy vidéken. Ajánlatokat a kiadóba kérek. 6030

IRÁSBELI munkát válllok mit otthon végezhetek. Délutánonként esetleg brodába jöhetnek. Cim a kiadóban. 6020

VASALÓNÓ HAZAKHOZ AJANLKÖZIK. Kossuth-utca 1. 5919

MEGBIZHATÓ EGYÉN, ki hosszabb gyakorlattal bír, üzleti szolgának ajánlkozik. Fackelman József, Szentmárton. 5990

8 ÉVI PRAXISSAL rendelkező, gépirásban, levelezésben, könyvelésben és mindennemű irodai teendőkben gyakorlott és önálló hivatalnoknői állást keres. Cim a kiadóban. 2600

Alkalmazást nyer.

MINDENES FŐZÓNÓT, ki egy tehén kezelését is vállalja, keres szeptember 1-ére özv. Pap Elemérné Györök. 6019

VILLANYSZERELŐ, ki önállóan dolgozik, Szegedre felvétetik. Jelentkezni szombat és vasárnap Moskovitz, Szingház-épület. 6037

PANTARKEZELÉSRE keresünk rendszeres írásu, megbízható egyént. Lehet rokkant katona, esetleg nő is, ki kisebb-nagyobb csomagokat emelni tud. Cim a kiadóban. 5600

FATERMELESI ÜZEMÜNKBÉ némi irodai jártassággal bíró és gépirásban tökéletes hivatalnoknőt keresünk. Lakás és ellátásról gondoskodva van. Fizetés megállapodás szerint. Ajánlatok intézendők Spitz Testvérek fatermelése és bérházadárja, Zám (Hunyad megye). 6062

KERESÜNK vegyes kereskedésünk részére azonnali belépésre ügyes eszű szegedi, ki a román nyelvet tökéletesen bírja, továbbá egy megbízható jó írással rendelkező fiatal leányt, ki üzletben már működött. Az eddigi alkalmaztatásokat fejtünetül, fizetési igényekkel ellátott ajánlatok Goldberger Gábor, Marosborsa (Aradmegye)-céghöz küldendők. 5956

TANULÓ LEÁNY magas fizetéssel felvétetik a kálapbazarba. 5999

KIFUTÓ FIU, jó fizetés mellett, nyomon követhető alkalmazást nyer.

Vétel és eladás.

ELADÓ butorok, sálak és finom kendők. József főherceg-ut 10. II. emelet 6. 5949

KÉT NYEREG teljes felszereléssel és két kerékpár békebeli gummival, minden darab igen jó állapotban, eladó. Deák Ferenc-utca 40a., átterem. 6041

HÉZRE ÉS VIASZRA ajánlatot kér minden mennyiségre, ár megjelöléssel Rosenberg áruügynökség Arad, Weitzer János-u. főposta mellett, Telefon 2096. 6028

2 DRB. másodéves szimentháli bika, melyek állatorvos által megvizsgáltatnak, tenyésztésre alkalmas, eladó. Megtekinthető Rosenberg Sámuelnél, Kerülő. 6031

HASZNÁLT KERÉKPÁR olcsón eladó. Varjassy L.-u. 38. 6034

VÖRÖSHAGYMAT, foghagymát, zöld-ségféléket, főzőtököket stb. a maximális árak keretein belül szállítunk. Áruforgalmi Részvénytársaság, Makó. 351

FINON asztali eczet kapható. Thököly Imre-u. 3. (volt Halász-u.). 5964

ELADÓ 5 méter szövet, tenisz-rakott tokkal, szép róka boa, fehér köcsög és fekete paradicsom madártoll. Cim a kiadóban. 6006

HASZNÁLT GLOM megvételre keresettek. Bővebbet a kiadóban. 2100

Ingatlan.

ELADÓ HAZ 4 szobás lakással, melléképítményekkel, nagy kerttel. Felvilágosítást ad Pausár virágüzlet, Weitzer János-utca. 6038

ELADÓ 5 szobás magánház, kert és udvarral. A lakás azonnal elfoglalható. Cim a kiadóban. 6025

SZÉP FÖLDSZINTES SAROKHAZ a belvárosban, két modern úri lakással, nagy kerttel és udvarral, eladó. Bővebbet a kiadóban. 6024

SZOLLO kopna és felszerelés nélkül Kovászában, az egyik 3 és fél hold, a másik közel 2 hold, terméssel együtt eladó. Emecletes szép ház két balkonnal — a belvárosban eladó. Bette/heim és Fleiszig ügynökség, Attila-tér 2. I. D. u. 5-7-ig. 5969

BÉRHAZAK a belvárosban, elfoglalható lakásokkal, eladók. Cim a kiadóban. 5970

SZENT PÁL-U. 11. sz. alatti családi ház úri lakással, műhelynek, gyárnak, esetleg raktárnak, megfelelő 2 emeletes melléképülettel, üveggel fedett udvarral, szabad kézhől eladó. Értekezhetni: Weisz Mór, Pankota, Telefon 17. szám. 5976

ELADÓ Rákóczi-utca 1. számú ház. Közvetítők kizárva. Felvilágosítást ad: Nikolits Döme ügyvéd, Mária-Radna. 5991

Különféle.

AZ ARADI pályaudvaron elveszett egy hosszukás cyklamén alakú briliáns táska. Becsületes megtalálóját kérem 150 korona jutalom ellenében a nem nagy értékű, de kedves emléket Patak urónél, Sina-utca 1b. leadni. 6040

FORRAY-UTCA 6. szám a. egy műhely vagy magazin helyiség kiadó. Bővebbet Perényi-u. 5. 6032

ELVESZETT f. hó 22-én d. e. 11-12 között Deák Ferenc-utcától a vasúti egy karkötő óra, Becsületes megtaláló illő jutalom ellenében adja át Deák Ferenc-u. 40a. sz. alatt. 6023

Ellátás.

2 DIAK teljes ellátást nyer. Schön Vilmosné, Hunyadi-u. 6. I. em. 6035

POLGÁRI ISKOLÁBA járó leánykát teljes ellátásra felveszek. Zongora használat díjtalan. Cim a kiadóba. 5955

522-1918. ügyszám.

ARVERÉSI HIRDETÉNY.

Alulírott Dr. Török Árpád mint Török Árpád világios kir. közjegyzőnek az aradi kir. közjegyzői kamara 16-1916. számú rendvényével kirendelt helyettese ezennel közhírré teszem, hogy Kornis Testvérek aradi cég megkeresésére Tabak Mayer nyiregyházi és Bing János aradi lakos róvására 500 hektóliter 9,6 fok erősségű aradhegyaljai fejtett fehér bor 1918. évi augusztus 30-án délután 3 (három) órakor Kovászán Wittenberger Mór pin-céjében közbenjöttem mellett eladatni fog.

A bor vevő hordóiban átfejtve 5 nap alatt elszállítandó. Bánatpénzül az árverés megkezdése előtt kezeimhez 50.000 (ötvenezer) korona teendő le. A vételi illeték vevőt terheli.

Kelt Világoson, 1918. évi augusztus hó 22-én.

Dr. Török Árpád,
Török Árpád világios kir. közjegyzőnek az aradi kir. közjegyzői kamara 16-1916. sz. rendvényével kirendelt helyettese.

6017.

ECETSÁV

vegytiszt, 50 fokos, étkezésre alkalmas, kislányban és nagyban, tiszta szeszből erjedéssel készült elsőrendű

ecetszesz

4 és 8 hidrátos minden mennyiségben kapható 3043

Fried Mór

fűszerüzletében Arad, Szabadság-tér 5. sz.

Vidéki megrendelések önköltségen felszámított ballonban vagy kis hordóban 15 kg.-tól előleg és utánvétellel. — Telefon 1006.

A Kardos Gábor-féle állandó képkiallítás

Arad, Atzél Péter-utca 1. sz. alatt

MEGNYILT.

Belépő díj nincsen. Szabad bemenet.

ANYA- ÉS CSECSEMŐVÉDŐNŐI TANFOLYAM.

A temesvári Stefánia-szövetség a temesvári anya- és csecsemővédőnői tanfolyamokra való felvételért folyamodók részére a következő tudnivalókat közli: A tanfolyamokra felvett vidéki hölgyek, ameddig hely van, a kir. bábaképezdei internátusban nyerhetnek felvételt. Azok, akik az internátusban el nem helyezhetők, vagy oda felvételt nem kívánnak, a városban künn lakhatnak és mint bejáró hallgatók vehetnek részt a tanfolyamokban. Ugy az internátusi ellátás — ezidőszert 450

korona — díjának elengedését, valamint a városban való és ellátási díjak megtérítését illetve előlegezését a belügyminiszter urtól a felvételi folyamodvány benyújtásakor a tanfolyamok igazgatóságánál kell kérelmezni. Tarkler Jenő dr. igazgató-tanár.

Aradi és cserméri egyesült vasutak menetrendje.

Erőteljes 1918. évi jun. 1-től.

Aradról Szegedre indul:
Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.13

Aradról Szegedre érkezik:
Személyvonat délben 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:
Személyvonat éjjel 8.06
Személyvonat délután 3.17

Szegedről Aradra érkezik:
Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:
Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:
Személyvonat délelőtt 11.53
Személyvonat este 7.46

Brádról Aradra indul:
Személyvonat éjjel 8.00
Személyvonat délután 1.13

Brádról Aradra érkezik:
Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.38

Aradról Ujszentannára indul:
Délelőtt 8.26
Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:
Délelőtt 9.10
Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:
D. e. 8.15
Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:
D. e. 9.03
Este 6.53

Borosjenőről Csermőre indul:
Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:
Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:
Reggel 8.37
Este 6.20

Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:
Reggel 6.10
Délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyházára ind.:
Délelőtt 9.25
Este 7.00

Kétegyházáról Ujszentannára ind.:
Reggel 6.00
Délután 4.00

Borossebesről Menyházára indul:
Vegyesvonat délelőtt 9.00

Julius 1-től — augusztus 29-ig:
Vegyesvonat délután 4.45

Menyházáról Borossebesre indul:
Vegyesvonat délután 2.39

Julius 1-től — augusztus 31-ig:
Vegyesvonat délután 2.39